

GIDSENBLAD

"LANGE
NELLE"

6de JAARGANG NR. 2
APRIL - MEI - JUNI 1994

Driemaandelijks blad van
de afdeling OOSTENDE van
de WESTVLAAMSE GIDSENKRING vzw

AFGIFTEKANTOOR OOSTENDE X

In dit nummer :

41	AKTIVITEITENKALENDER	REDACTIE
42	VOORWOORD	MARC LOY
43	SINT-JORISGILDE 1854 (2)	LIEVE MALFROOT
52	JEUGDHERINNERINGEN UIT DE ARSENAALSTRAAT	OMER SIMOENS
58	DE ARSENAALSTRAAT	DIRK BEIRENS
60	DE KERK VAN ZANDVOORDE (OOSTENDE)	DIRK BEIRENS
62	100 JAAR GELEDEN !	LUCIEN VALCKE
64	WAT EEN GIDS L(EI/IJ)DEN KAN...	LEEN DEPREZ
66	MERS	INES
67	WAT EEN GIDS L(EI/IJ)DEN KAN...	OMER SIMOENS
70	UIT ONZE MUSEA JULIUS COLLEN-TURNER IN HET VTI	DIRK BEIRENS
74	PROVINCIALE DAG VEURNE 28.05.1994	REDACTIE
75	UITNODIGING ALGEMENE VERGADERING WESTVLAAMSE GIDSENKRING VZW	REDACTIE
76	SPROKKELS	REDACTIE

Redactieraad : Dirk Beirens, Martine Quaegebeur, Lucien Valcke
De medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen -- overname mag mits bronvermelding !

Verantwoordelijke
uitgever en redactie

Dirk Beirens
Floralaan 7
8400 Oostende

Secretariaat

Marcel Braet
Eekhoornstraat 20
8400 Oostende

Voorzitter

Marc Loy
Batterijstraat 70
8450 Bredene

rekeningnummer : 068-2075070-73

DOOR VANDAAG NOG 400 frank (= gidsenblad + gratis deelname activiteiten) OVER TE SCHRIJVEN op rek.nr. 068 - 2075070 - 73 t.n.m. "Lange Nelle" - Oostende worden kandidaat-leden, effectieve leden!!

AKTIVITEITENKALENDER

redactie

WILT U ZEKER WETEN OF EEN AKTIVITEIT AL DAN NIET DOORGAAT
CONTACTEER :

OMER SIMOENS (tel. 807 810) of MARCEL BRAET (tel. 26 76 31)

** ZANDVOORDEWANDELING (afgelast als 't pijpestelen regent!)
twee identieke wandelingen!

ZATERDAG 7 MEI & ZONDAG 8 MEI 1994, telkens om 14.30 uur

vertrek : hoek Gistelsesteenweg/Zandvoordeschorredijkstraat;
(Demoor/Metaalcenter) onderweg sanitaire stop en drink
in Wijkcentrum 't Kasteel.

einde : Wijkcentrum 't Kasteel (bij markt en kerk)
omstreeks 18 uur. Gelegenheid tot (na)kaarten met
spijs en drank.

tip 1 : zet uw wagen in het centrum van Zandvoorde en begeef u
dan naar het vertrekpunt. Na afspraak (secretariaat 26.76.31)
willen wij u ook wel naar het vertrekpunt voeren!

tip 2 : trek stevig schoeisel aan (dames!) - na natte periode
zijn zelfs laarzen aanbevolen als u niet wil "verslijken".

begeleiding : Marcel Braet & Dirk Beirens

bijdrage : leden Gidsenkring/Wijkcentrum gratis
niet-leden : 50 frank

Zandvoordebrochure te verkrijgen (50 frank)

** LEFFINGEWANDELING (afgelast als 't "katten en honden" regent!)

ZATERDAG 21 MEI 1994 om 14.30 uur a/d KERK VAN LEFFINGE

U maakt kennis met het rijke verleden en de actuele
eigen identiteit van deze poldergemeente tijdens een
6km korte wandeling, met als blikvangers : hoeven en
landbouwbedrijven, waarvan er één bezocht wordt, de
molen, restanten batterijen uit WO II en het uit de
kluiten gewassen polderland achter de duinen.

aankomst : Kerk Leffinge omstreeks 17.30 uur

begeleiding : Luc Dupon, plaatselijk
"Lange Nelle"-afgevaardigde.

bijdrage : leden gratis - niet-leden 50 frank

Leffingebrochure te verkrijgen (50 frank)

tip : stevig schoeisel is onontbeerlijk (heren!).

** PROVINCIALE DAG WESTVLAAMSE GIDSENKRING (voor alle leden!)

ZATERDAG 28 MEI 1994 VEURNE : Westhoek - Frans-Vlaanderen
(programma en info zie verder in dit nummer!)

** KREKENFIETSELING (afgelast als het stortvloedt)

VRIJDAG 24 JUNI 1994 om 19 uur a/h St.-Annakerkje Stene-Dorp

De krekentocht is ondertussen een klassieker geworden op ons
programma. Dit jaar is het al de 6de keer dat we hiervoor de
laatste vrijdag van juni reserveren.

We fietsen door het geklasseerd krekengebied, op de groene 62
en langs de druk besproken "Keignaert"...

duur : ongeveer 2 uur (terug aan kerkje): afwisselend fietsen
en becommentarieerd bewonderen

begeleiding : Marcel Braet

bijdrage : leden gratis - niet-leden 50 frank

** UITSTAP VLISSINGEN : programma wordt uitgewerkt voor
een zaterdag laatste week september/ eerste week oktober 1994

KEUZE

Vaak hoor je bij de verantwoordelijken of mensen aan de kassa van o.a. de "Mercator", het Zeeaquarium, de stedelijke en provinciale musea dat ze weinig Oostendenaars op bezoek krijgen, tenzij tijdens de (gratis) Open-Musea-Dagen.

Het is een klassiek gegeven : wat we soms tot reisdoel programmeren, lopen we in eigen stad lompweg voorbij. Gebrek aan interesse voor het eigen cultuurgood, gewoontegedrag of het "Geen-sant-in-eigen land"-syndroom ?

En toch lijkt uit de commotie rond de Casino-Kursaal-projecten dat dezelfde Oostendenaar (m/v) wel erg begaan is met zijn stad en dat hij - zo nodig - kritisch het voortouw neemt als het stedenbouwkundige ingrepen betreft die z'n door oorlog en bouwwoedende promotoren al erg gehavende stadsbeeld hypothekeren : hij heeft al te veel verloren zien gaan !

Laten we hopen dat hij zich bij zijn oordeel niet enkel laat leiden door de gepresenteerde maquettes maar dat hij ook kritisch de visie van de architecten durft te evalueren op hun stedenbouwkundige implicaties.

Voorwaar een moeilijke opdracht, ook voor de lokale politici die straks moeten beslissen over het uit te voeren project.

Hopelijk wordt die belangrijke keuze niet bedwelmd door acute verkiezingskoorts maar getuigt ze van een politiek zeldzame lange-termijn-visie.

HET BESTUUR

DEEL 2 SINT-JORISGILDE 1854

De Sint-Jorisgilde hoort samen met de Sint-Sebastiaansgilde tot de oudste schuttersgilden van de stad. Wij vinden ze beide terug in de 15de en 16de eeuwse stadsrekeningen.

De Sint-Jorisgilde kende zelfs tijdens de 15de eeuw een groter aantal leden dan de Sint-Sebastiaansgilde. In de stadsrekeningen van 1403-1404 staat vermeld : "Item als die van Sinte Jorisghilde haren papegay scoten ghegheven 25 Ib. par". De Sint-Sebastiaansgilde kreeg voor haar schuttersfeest slechts 15 Ib. toegewezen.

In de 16de eeuw verandert de situatie. De gilde van Sint-Sebastiaan wint aan belang. De Sint-Jorisgilde boert achteruit. Tijdens de beroerde jaren eind 16de- begin 17de eeuw is er natuurlijk geen sprake meer van hun festiviteiten.

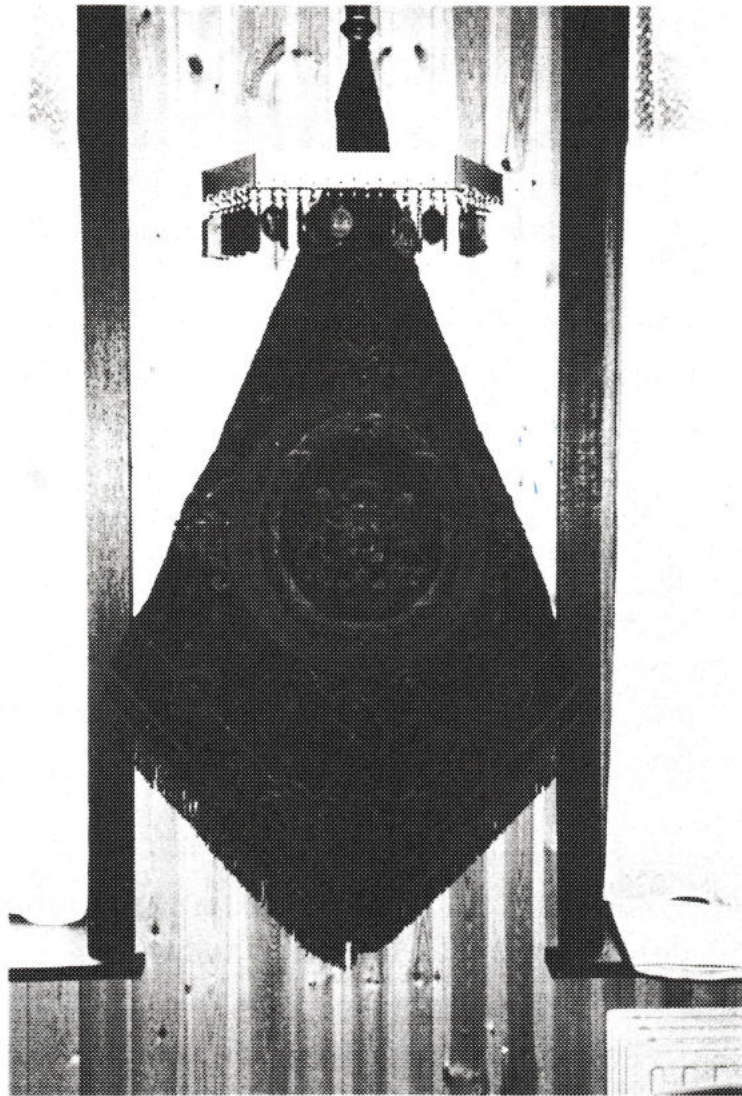
De Sint-Sebastiaansgilde duikt weer op in de stadsrekeningen van 1614-1615. Van het bestaan van de Sint-Jorisgilde wordt er geen gewag gemaakt.

In 1664 wordt het bestaan vermeld van de gilde van Sint-Sebastiaan, van Sint-Hubrecht en van de "Rhetorique". In 1676 wordt een nieuwe schuttersgilde opgericht, de gilde van Sint-Andries en Sint-Barbara. In 1678-1679 komt de Sint-Yvogilde er nog bij.

Van het bestaan van de Sint-Jorisgilde is er geen spoor terug te vinden.

In de eerste 30 jaren van de 18de eeuw is er nog sprake van de gilde "van de busse" waarvan de heer Farasyn denkt dat het misschien de Sint-Jorisgilde zou kunnen zijn; zekerheid daaromtrent heeft hij niet.

Alle gilden werden tijdens de Franse bezetting opgedoekt.

In de Oostendse kruisbooggilde Concordia werd begin 1854 het idee vooropgesteld de balboogsport te beoefenen.

In juli 1854 wordt de Schuttersmaatschappij Sint-Joris gesticht in het lokaal Sint-Sebastiaan, ook verzamelplaats van de Concordia-gilde, door de leden Aimé Liebaert, Moucqué Louis, Dehaese Fr., Mennegheer Ph., De Vos Fr., Schinckel J. en Van de Kerckhove Fr.

In het begin heeft de vereniging geen voorzitter, het voorzitterschap wordt waargenomen door de heer Aimé Liebaert en deken Fr. Dehaese.

Op de algemene vergadering van 19 december 1858 zijn 21 leden aanwezig en op de dagorde staat de verkiezing van de Hoofdman. De heer Maurus bekommt 20 stemmen, er wordt bij vermeld dat er één wit briefje was.

Het reglementenboek werd opgesteld de "5den der maend Maerte 1860". Het telt niet minder dan 66 artikels.

De officiële naam luidt : "Maetschappij van Bolboog Schoters".

Art 1 De Gilde stelt zich onder de bescherming van den Heiligen Ridder Georgius en heeft voor zinspreuk : Vrijheid en Eendragt, hare kleuren zijn rood en groen.

Art 2 De schietingen na de pers zullen plaats hebben van beloke paefschen tot zoolang in het najaar als het weder zulks zal toelaten om de schietingen te beginnen in den doel tot beloke paefschen op welke dag het Hammekensfeest zal plaats hebben.

Art 4 Om Confrater te worden moet men den ouderdom van achttien jaren bereikt hebben.

Art 9 Bestuur der Maetschappij :

1. Eenen Hoofdman gekozen voor het leven
2. Eenen Deken gekozen voor 6 jaren
3. Eenen Sire
4. Eenen 1sten Hofmeester
5. Eenen 2den Hofmeester
6. Eenen Tresorier
7. Eenen 1ste Greffier
8. Eenen 2den Greffier

- 9. Eenen Vaenderih
- 10. Eenen Stoetmeester
- 11. Eenen 1sten Boetmeester
- 12. Eenen 2den Boetmeester

- Art 38 Een confrater vooraleer deel te nemen in een schieting moet den inleg (nooit boven de 50 centimen) betalen.
- Art 46 Het is strengelijk verboden te vloeken of onbetamelijke redevoeringen te houden omtrent de pers of doel op boeten van 5 centimen.
- Art 47 Alle confraters die zich in staet van dronkenschap zouden bevinden, zullen niet toegelaten worden mede te schieten op boete van 50 centimen tot 2 franken door de raad te beslissen.
- Art 48 Het inkomregt voor elken nieuwen confrater is bepaeld op 5 franken, de maendelijksche retributie is 50 centimen.

De Maatschappij Sint-Joris heeft gedurende haar eerste jaren ook de toneelkunde beoefend onder kernspreuk "Hoop in de Toekomst", met het doel de leden der maatschappij met vertoningen te verlustigen.

In 1864 neemt de toneelafdeling van Sint-Joris deel aan een wedstrijd van blijspelen te Menen en wordt er bekroond met de tweede prijs.

Op 10 maart 1865 wordt de toneelafdeling een onafhankelijke kring met de naam "Hoop in de toekomst". Voorzitter is de heer Noé Pede.

Op zondag 1 september 1879 heeft een "beschrijving" plaats aan de pers in het zomerlokaal Café Godderis, Hazegras.

De volgende Maatschappijen namen deel aan de beschrijving :

- Société Grand Serment - Brussel
- Société de Wavre - Wavre
- Société Concordia - Oostende
- Société Sint Georges - Oostende
- Société Sint Georges - Stalhille
- Société Sint Georges - Zomergthem
- Société Sint Georges - Zedelghem
- Société Sint Georges - Bellem
- Société Vrije Schutters - Oostende
- Société Eendracht - Aeltze
- Société Hof Van Plaisantie - Brugge

Société Hof Van Plaisantie - Hansbeke
Société Schuyverskappelle - Schuyverskappelle
Société Sint Joris ten Distel
Société Mariakerke
Société Molendorp
Société Sleydinghe
Société Eecloo

Op 3 mei 1881 wordt de heer E. Samyn voorzitter. Hij blijft het tot 1893. Augustus Pede wordt erevoorzitter in 1882.

In 1889 wordt de achterzaal van café St.- Georges (Desiré Mourleyn) als winterlokaal gebruikt.

Op 20/08/1890 geeft de schatbewaarder lezing van de brief van Leopold II die de Maatschappij de toelating geeft zich "Koninklijk" te noemen. De brief hangt nu in het lokaal Arme-nonville.

Op 30 oktober 1890 wordt het nieuwe vaandel plechtig voorgesteld. Alle deelnemende maatschappijen ontvangen een medaille. Er is een groot bal en een maaltijd. Om de kosten te drukken, wordt beslist "acties" aan 5 frank uit te geven (August Pede 10 stuks, Alphonse Pieters 2 stuks, Serruys 4 stuks).

In 1890 worden de medailles geleverd door Huyghe voor 2,70 frank of 2,80 frank 't stuk en er zal een kroon opstaan.

In 1894 heeft de aanstelling plaats van de nieuwe voorzitter, de heer Alphonse Danneel. De voorzitter en deken Louis Fretin komen toe in een koets. Boven de pers bevindt zich een transparant met de afbeelding van een borstbeeld.

Heel "het hof" is verlicht en met dichten en gelukwensen behangen. Er is hoorngeblaas en bij het binnentreden van het lokaal wordt de Brabançonne gespeeld.

Op 7 juni 1896 wordt in het lokaal Café Deknock de erevoorzitter Noé Pede (hij overlijdt op 10/01/1917 van den gruwelijken oorlog) gevierd.

Ook aan de dames wordt er gedacht want op 29 januari 1898 heeft een luisterrijke prijsbolling plaats, geïnd door de

Reglement boek
der Maatschappij
van
Balboog Schutters

Onder de bescherming van onzen

Heiligen Bidder

Georgius,

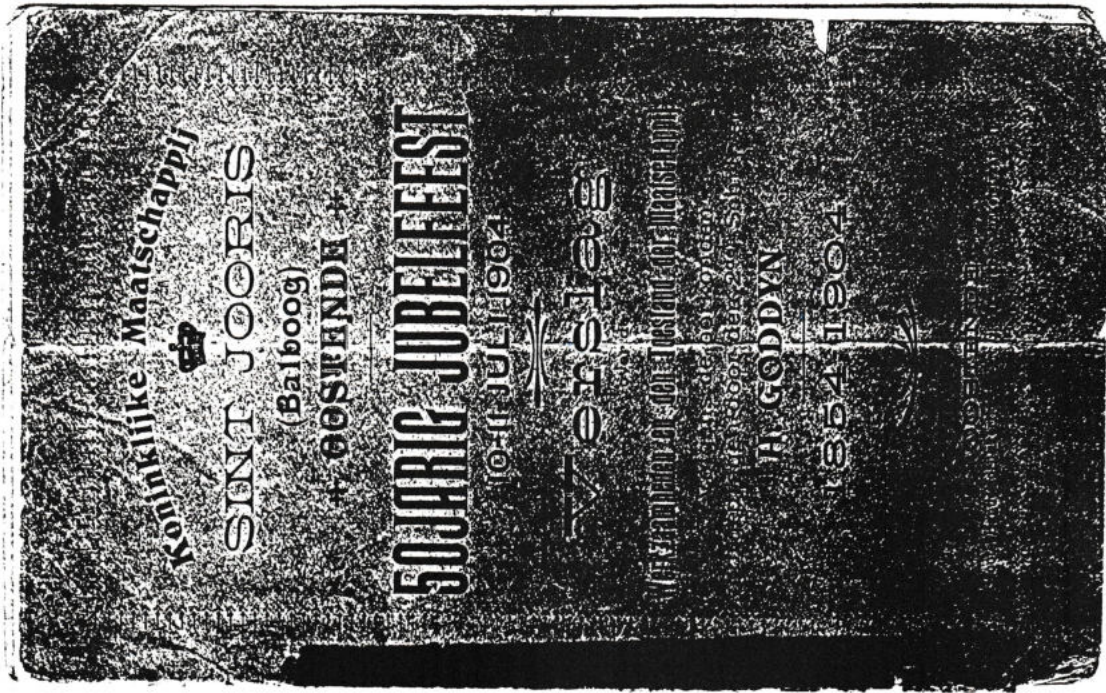
hebbende voor Zinspreuk:

Wijheid en Eendragt

Gevestigd binnen de stad Oostende
Ten aegenoemen in generale vergadering

van 5de der maand Maerte

1860.

Reglementboek uit 1860 en voorblad van het "Verslag der werkzaamheden en den toestand der Maatschappij volgens de oorkonden (1854-1904); voorgedragen door den 2den schrijver H. Goddyn t.g.v. het 50-jarig jubelfeest van de Kon. Maatschappij Sint JOORIS (balboog) Oostende op 10-11 juli 1904.

achtbare erevoorzitter (42 deelnemende dames).

Op zaterdag 5 juli 1902 kreeg Sint-Joris de eer van de tweede plaats in de stoet bij de officiële intrede in Oostende van hunne Koninklijke Hoogheden Prins Albert en Prinses Elisabeth. Met lof en grote eer heeft de voorzitter, de heer A. Danneel, een bloementuil aangeboden aan hare Hoogheid de Prinses, die zij met veel minzaamheid aanvaard heeft en "gepaard met eeuwige loffelijke bedankingen" drukte ze de hand van de achtbare voorzitter.

Op 10 juli 1904 viert de maatschappij haar "50-jarig jubel-feest". Ze krijgt van het gemeentebestuur een toelage van 1.200 fr. (= 60.000 fr.) (na indienen van de rekening der inkomsten en uitgaven en het verslag over het nut van het feest). Er is een schietwedstrijd met 1.000 fr. prijzen en zilveren kunstvoorwerpen.

Er wordt een brief geschreven naar koning Leopold II om een ereprijs te bekomen. Het antwoord van de koning is heel eenvoudig en bestaat uit een briefje van 100 fr. en een ontvangstbewijs tot invulling. Met dit geld wordt een kunst-voorwerp gekocht dienende als ereprijs voor de hoofdvogel.

Het feestprogramma :

- zaterdag 9 juli 1904 :
Lokaal "Au cheval d'or", Vooruitgangstraat (Hazegras)
  - 8.30 uur : serenades aan erevoorzitter en voorzitter
  - 9.30 uur : uitloting der peletons, kanonschoten, vuurwerk

- zondag 10 juli 1904 :
  - 10.30 uur : Vandersweepplaats : vergadering der maatschappijen die deelnemen en meer dan 25 jaar bestaan
  - 11 uur : plechtige ontvangst ten stadhuize
  - 11.30 uur : wedstrijd voor vaandels : 1ste prijs : 50 fr. in geld
  - 12.30 uur : lokaal : erewijn en uitdelen medailles
  - 15 uur : grote internationale schietwedstrijd aan de pers
1ste prijs : kunstvoorwerp Z.M. Leopold II
verder : couverten met streep en wapens van de stad

De heren Daveluy, Eug. Van Glabbeke, Permeke en James Ensor worden aangeschreven om deel uit te maken van de jury voor de wedstrijd der vaandels.

In 1908 trouwt Ensors nicht Alex-Taen Hee Tseu met Richard Daveluy.

De stoetmeester Louis Moucqué zal de muziek voor de serenades leveren voor de som van 60 fr.

De tweede schrijver wordt gelast een gulden boek te laten maken voor 10 franken.

De beschrijving en het banket zijn gratis voor de leden.

Ter gelegenheid van het 50-jarig jubelfeest wordt een boekje gedrukt, geschreven door de 2de schrijver H. Goddyn.

Op de vergadering van 8 oktober 1905 sluit de kas met een boni van 187,53 fr. en 3 Antwerpssche loten.

Er wordt beslist 2 exemplaren van het ereteken der maatschappij ten geschenke te geven aan het museum Liebaert.

De lokaalhouder Jules Deknock deelt mee dat hij een nieuw huis zal bouwen aan de de Smet De Nayerlaan.

Op 4 maart 1906 besluit het bestuur de heer Deknock te volgen op voorwaarde dat hij op eigen kosten de gaaiers verplaatst.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog worden alle activiteiten verboden. De bogen en al het materiaal zijn vernield of verdwenen.

De heer Charles De Bock doorkruist het hele land om bij vreemde maatschappijen oude bogen op te kopen en hij herstelt ze.

Op 9 december 1920 zegt de heer Deknock dat de pers moet verplaatst worden omdat er een garage komt. "De leden zullen eens in den bosch zien of daar plaats is". Op 3 april 1921 verhuist de pers naar de wielerbaan (velodroom).

wordt vervolgd

Bronnen

- Guldenboek en verslagboek van de Maatschappij.
- Nationale Federatie der Balboogschutters van België 1926-1976.
- Om en rond de kruisbooggilden : juwelen, wapens, documenten.
- Alle documentatie voorhanden in het lokaal St.-Joris.
- Over het bestaan van de Sint-Jorisgilde te Oostende, Daniël Farasyn. De Plate (1981, p. 22).
- Winkler Prins.

72. De gilde van „Sint-Joris Balboog” werd opgericht in 1854 en heeft sedert 1930 zijn schietstand in het lokaal „Armenonville”, gelegen in het Maria-Hendrikapark. Hier ziet u een foto van 22 mei 1938, een paar weken na de „Sire-schieting” die plaats had op 8 mei. Zittend van links naar rechts: Marcel Van Isacker, Leopold Senaevé, Fernand Mouqué, sire Charles De Bock, voorzitter Guillaume Soenen, ouderdomsdeken Edmond Everaert, Georges Mouqué, Oscar De Bever en Robert Fonteyne. Staand op de tweede rij: Captain Taylor (lid van Engelse nationaliteit, die tijdens de zomer te Oostende verbleef), Daniël De Vos, Henry Brackx, Adolf Maertens, Omer Gunst, August De Wulf, Philemon De Bock, Albert De Smet, Joseph De Wulf, Frans Hoef, Medard Soenen, Hector Caroen, René Ostyn, Frans De Wulf, Emiel Mouqué, Herman Verfaillie en Roger Seys. Op de derde rij: Alberic Seys, Marcel Soenen, Jules De Knock, Maurice Van Dystadt, Camiel Versluys, Edgard Van Isacker en Isidoor Wittevrongel. uit : Yvonne Vyncke, Kent u ze nog...de Oostendenaars Europese Bib.-Zaltbommel, Nederland, 1981, foto 72

"Jeugdherinneringen uit de Arsenaalstraat"

Omer Simoens

Vóór de oorlog (W.O.II. bedoel ik) stonden in het bosje zóveel bomen, dat de paar jaarlijkse stormen er voor zorgden dat de Meiboomenaars het hele jaar door geen gebrek hadden aan droog sprokkelhout om de kachel aan te steken.

Naargelang de oorlog vorderde, evolueerde deze toestand hoe langer hoe dramatischer. Tenslotte liet de "Duitsche bezetter" niet minder dan 16.000 bomen vellen om er z'n fameuze "Rommel-asperges" mede te fabriceren op de Vlaamse stranden (d.i. drie stukken boomstam tegen elkaar geplaatst met bovenop een landmijn).

Gedurende de oorlog waren de goede steenkolen eerder schaars. De bevolking moest haar plan trekken met een soort kolengruis, dat wij "Schlamm" noemden (Duits woord dat modder betekent !) Dat goedje brandde nog het best als het nat werd gemaakt. Natuurlijk hadden wij ook vlug begrepen, dat deze ersatz-brandstof haar optimaal rendement gaf, als ze gecombineerd werd met hout. Hierdoor verminderde onze houtvoorraad echter zienderogen. Toen ons Belgisch leger op 't einde van de achttiendaagse veldtocht het bosje ontruimde, had ik er een bol telefoondraad buitgemaakt. Ik bond een zware steen aan het ene uiteinde vast, en trok op rooftocht naar het bosje. Ik koos een dikke, droge tak uit, gooide mijn projectiel er over, draaide mijn telefoondraad enkele malen rond de steen, en trok de tak naar beneden. Dit veroorzaakte telkens een luide knal, die tot ver in de omtrek hoorbaar was.

De oudere mannen van de Meiboom plachten aan het "travershuis" (lees : de woning van de spoorwegoversteek-bewaker), de gebeurtenissen van de dag te commentariëren.

Zij interpelleerden toen mijn vader : "Zeg Staftje, ik geloof dat uw zoon weer in 't bosje zit, hé ?" Wat later kwam ik dan aangeleurd met een reusachtige bos droge takken. Thuis beland, kapte en zaagde ik alles voor de lange, koude winters. Vroeger waren er twee parkwachters bij ons politiekorps. Deze plichtsgetrouwe wetsdienaars hadden gauw in de gaten dat die kanonschoten niet te katholiek waren. Zó gebeurde het eens dat ik rond de "Lac" (d.i. "het Spiegelmeer") met mijn volle gewicht à la Tarzan aan mijn telefoondraad bengelde, want die duivelse tak bood hevige weerstand ! Opeens zag ik door de bomen de boswachter Hilaire R., die naar mij toe kwam in versneld marstempo. Ik liet mijn liaan los en koos het hazepad, richting Hazegras. Ik maakte een grote omweg en geraakte onder "Den ijzeren brug" (nu Koninginnelaan - bosje) en via de spoorweg zelf, weer veilig in de Arsenaalstraat. Ik klom naar mijn zolderkamertje en loerde naar de "travèrs". Waarachtig ! Daar had onze Hilaire post gevat. Als snuggere opvolger van Sherlock Holmens had hij de ideale oplossing gevonden : "Die knul is van de Meiboom. Als hij weer naar huis wil, móét hij onvermijdelijk langs de "travèrs" komen, en heb ik hem bij zijn schabbernak !" Hij bleef er wachten tot schemerdonker... en als hij niet afgedropen was, dan stond hij er nog !

In die tijd leefden op de wijk Meiboom vele duistere figuren. Ik was er één van ! Ons karig vleesrantsoen werd massaal aangevuld door het fokken van konijnen. Blijkbaar was dit niet voldoende, want zó wist ik dat de legendarische "Zwarte Tsjeppen" en ook mijn vriend Etienne V. stroppen plaatsten in 't bosje.

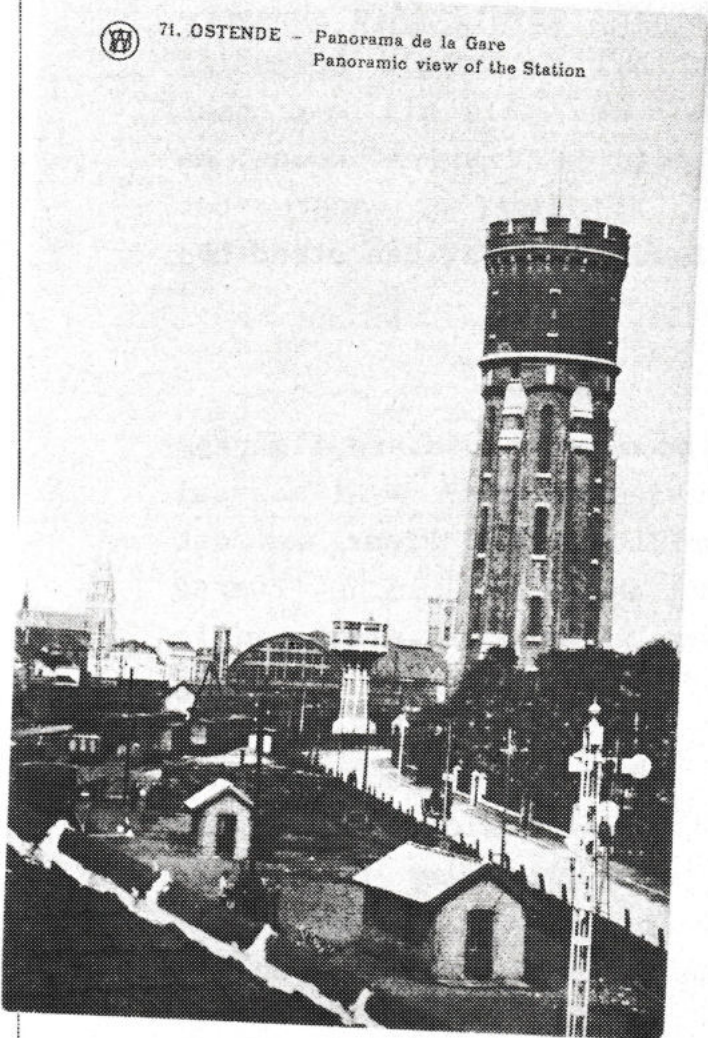
Op een dag vond ik een gecrepeerd konijn langs de Gistelsesteenweg. Ik betrouwde dit buitenkansje niet, en verkoos liever mijn vriend Etienne er een poets mede te bakken. Rechts van het bosschooltje (op die plaats werd nu een stoeiweide gemaakt) is er een berm naar de "Lac" toe. Op het

Omer in 1937 : 10 jaar
De onschuld zelf...

71. OSTENDE - Panorama de la Gare
Panoramic view of the Station

Links van de huidige oude water-
toren zien we het oud station
van 1882. Het werd gesloopt in
1956.

hoogste punt werden talrijke konijnenholen gegraven, en Etienne had er enkele stroppen gezet. In één ervan legde ik het konijn en zorgde ervoor dat de koperen draad stevig rond zijn hals bleef gespannen. Met ongeduld wachtte ik de gebeurtenissen af aan de "travèrs". En jawel, korte tijd nadien zag ik hoe Etienne met zijn spitsbroeder "Foekke" (Alphonsus was zijn doopnaam) juichend uit het bosje stormden met het konijn als jachttrofee tussen hun beiden. Mijn geweten begon echter te knagen. Vóór mijn geest zag ik hoe de familie V. op de grond lag te stuiptrekken door vergiftiging na het eten van bedorven vlees. Tenslotte hield ik het niet langer vol, en ging aanbellen bij de woning van Etienne. Zijn moeder deed open. "Ha, dag madame" groette ik schijnheilig "Is het waar dat Etienne een konijn gevangen heeft ?"

"Dat moet je maar eens zelf aan hem vragen. Hij zit hiernaast !" antwoordde zij bars. Met bonzend hart opende ik de aanpalende poort van de grote koer, want Etienne's moeder was een bierhandelaar. En... wat zag mijn lodderig oog ? Etienne stond aan de staldeur te vloeken als een ketter. Het konijn hing met de achterpoten samengebonden aan een nagel, en hij had net gedaan met het vel af te stropen. De "Tienne" schuimbekte : "Miljaarde ! Miljaarde ! Dat konijn stinkt als de pest en het wemelt van de "asticots" (maden in het A.B.N.). Maar ik weet wie me dat "gelapt" heeft. Het is die dikke loeder van een "Zwarte Tsjeppen !" Dat zet ik hem betaald, zulle !"

Ik voelde mij helemaal opgelucht...

Vals als ik ben, vond ik niet de moed om mijn snode daad op te biechten. Ten eerste was dat niet het goede moment, want Etienne hield nog het bloedend mes in de hand, en ik zag moordlust in zijn ogen flikkeren. Ten tweede beschikte de "Tienne" nu over een enorme voorraad asticots. Voor een visser zijn die immers het gedroomde aas, want alle vis is er verzot op. Zelfs een paling versmaadt zo'n lekker hapje niet ! Hoewel ik dit graag had gewild, durfde ik echter de onbeschaamdheid niet zo ver drijven om hem er een handvol van te vragen...

In één van de laatste huisjes van de Arsenaalstraat woonde een zekere Marie... In feite woonden er drie Marie's in onze straat, maar deze Marie was wel een heel speciale ! Zij leurrede in de stad met vis, kreeftjes, garnalen enz.

Door het manipuleren van gezouten produkten, leed zij aan een chronische dorst. Volkomen terecht had zij dan ook een stevige reputatie opgebouwd als "dronke lütte !" Zij kon letterlijk en figuurlijk haar mannetje staan, en dat niet alleen aan een tapkast...

Nu was mijn moeder een geweldige fan van vis eten. Er ging schier geen dag voorbij of er stond vis op het menu. Op de Conterdam floreerde een visleurster Georgette, en die kwam dikwijls met haar karretje speciaal naar ons huis om de rest van haar voorraad kwijt te geraken aan een zacht prijsje...

Nu moet zij waarschijnlijk eens ziek geweest zijn, want wij hadden Georgette in een week nog niet gezien.

Moeder gebod mij : "Ga eens naar Marie en vraag haar of zij geen paar kilo's schullen of "ploaten" meer heeft..." Zó belde ik aan Marie's huisje. Marie kwam wiegel-waggelend open doen. Ik moet eerlijk bekennen dat ik altijd een panische schrik heb gevoeld voor dat kolossaal man-wijf. Was het verbouwereerdheid door haar ontzagwekkende verschijning, of was het beneveling door de doordringende alcohollicht, die mij kwam toegewaaid ?

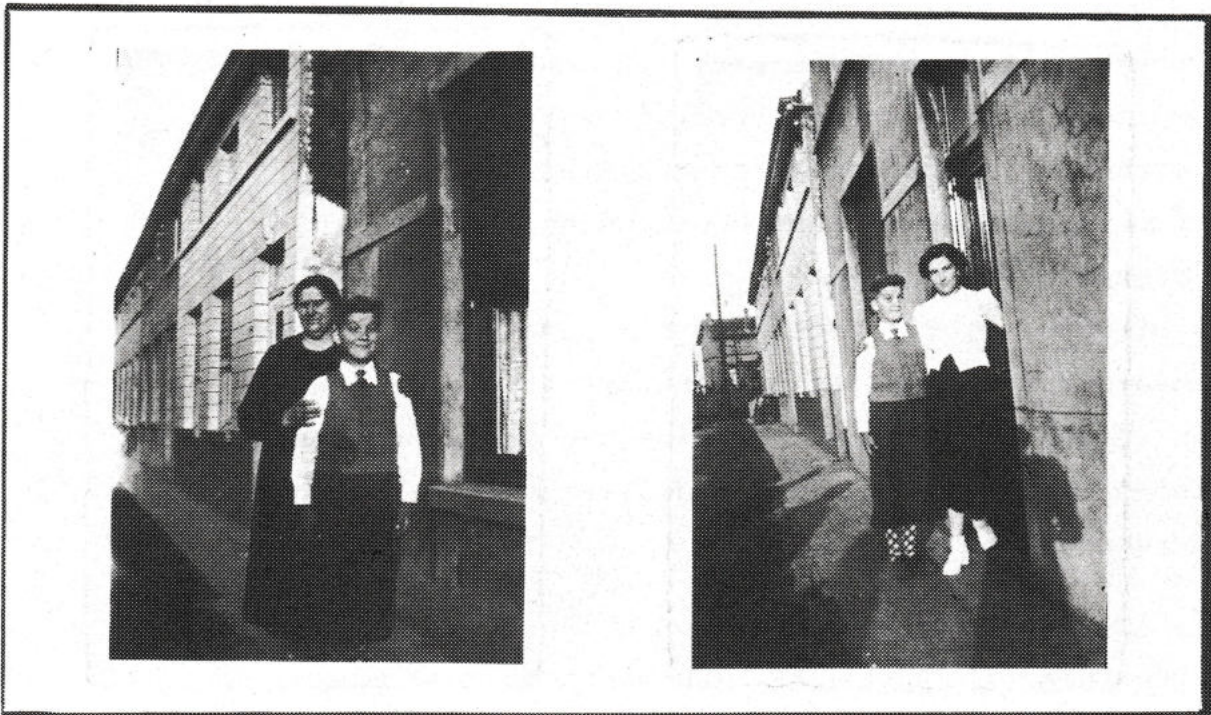
"Mammeleë !" stotterde ik "Ma vraagt of je geen schullen of ploaten meer hebt." Marie stond een ogenblik als van de hand Gods geslagen, maar toen barstte zij los : "Gij godverse snotaap ! Wacht, ik zal je een ploate rond je oren geven !" Daar wachtte ik natuurlijk niet op en spurte vlug naar huis, door de woonkamer en de trap op naar mijn zolderkamertje.

"Hawel, hawel !" riep moeder mij nog na "Wat heeft Marie gezeid ?" Dát wist zij spoedig genoeg, want kort nadien werd aan de deur gebeld en moeder deed open. Ik hoorde de kolerige stem van Marie tieren : "Jamaar Leonie, moest je zoon dat thuis niet horen, hij zou me zó niet noemen !" Moeder trachtte haar te sussen door vergoelijkend uit te pakken met

"kwajongens onder elkaar". Om haar mild te stemmen, heeft zij toen een aanzienlijke hoeveelheid vis aan Marie gekocht, waardoor zij de rest van de dag bezig was met vis te bakken...

Wat was er in feite gebeurd? Je weet dat Oostendenaars straf zijn in het geven van spotnamen ofte lapjesnamen. Zó werd die Marie algemeen betiteld als "Mammeleë". Ik moet toen zes of zeven jaar geweest zijn en in mijn kinderlijke onnozelheid had ik haar aangesproken als "Mammeleë" in plaats van Marie, vandaar haar razernij...

Ik ben nu zo'n oude aap geworden en nog altijd zit ik opgescheept met die prangende vraag: "Waarom werd Marie "Mammeleë" geheten? Kan iemand mij het antwoord geven? Bedankt bij voorbaat.

Links Omer met zijn moeder en rechts met zijn zus.
Proper gewassen en gekamd (let op de overvloedige haardos)
in 1938-'39; hij was toen elf jaar oud.

Op de rechterfoto genomen voor de ouderlijke woning, Arsenaalstraat 11, vangt men in de achtergrond nog een blik op van het overweghuisje aan de Gistelsesteenweg.

Op het kaartje (toestand 1929) op de volgende bladzijde krijgt u een duidelijke situering van de Arsenaalstraat en de woning Simoens.

Die heb ik nooit gekend want omstreeks 1955, 3 jaar nadat auteur Omer Simoens in het huwelijksbootje stapte, moest ze plaats maken voor de Verenigde Natieslaan, het sluitstuk autoweg Brussel-Oostende en Oostendse binnenstad. Omdat ik geregeld bij mijn grootmoeder in de August Vermeyleylenstraat vertoefde, heb ik in de jaren '60 wel heroïsche veldslagen meegemaakt tussen de respectieve "jeugdbenden" van Hazegras, Conterdam en Meiboom. Het begrip "Boterpit" begon toen al te vervagen. In het aprilnummer van "De Plate" verwijst Germain Billiet naar dit toponiem(?) in zijn bespreking van de auteur "Eric Dekuyper en Oostende". Volgens een aantal bronnen zou de Gistelsesteenweg de scheiding tussen "Boterpit" (op de kaart links) en "Meiboom" (op de kaart rechts) gevormd hebben, met uitzondering van de Arsenaalstraatbewoners die zich als Meiboomenaars beschouwden.

Wie brengt duidelijkheid?

Omer Simoens (°1927) heeft van bij zijn geboorte in de Arsenaalstraat nr. 11 (zie kaart (2) + foto's) gewoond en is zo een bevoorrechte getuige van een verdwenen stukje Oostende. In de 17 huizen die de straat telde, woonde vooral "ijzerwegpersoneel".

Kaart toestand 1929 (kopie door A. Beirens)

- (1) Spoorweg (ijzeren weg) van Oostende naar Brugge
- (2) Arsenaalstraat 11, ouderlijk woonhuis Omer Simoens
- (3) Bareel en overweghuisje Gistelsesteenweg/Oostende-Brugge
- (4) Bareel en overweghuisje Gistelsesteenweg/Oostende-Torhout + halte "Meiboom"
- (5) Spoorweg (ijzeren weg) van Oostende naar Torhout
- (6) Hoeve van weduwe Ducheyne (naast bouw JetAir)
Let ook op de twee verdwenen straten :
Boomgaard- (een soort garre) en Boomstraat, iets breder voor het landbouwmaterieel (?)

DE KERK VAN ZANDVOORDE

Dirk Beirens

Over de bouw zijn (nog?) geen gegevens gevonden, maar waarschijnlijk ontstond ze in de 2de helft van de 13de eeuw naar het voorbeeld van de abdijkerk van Oudenburg van 1056.

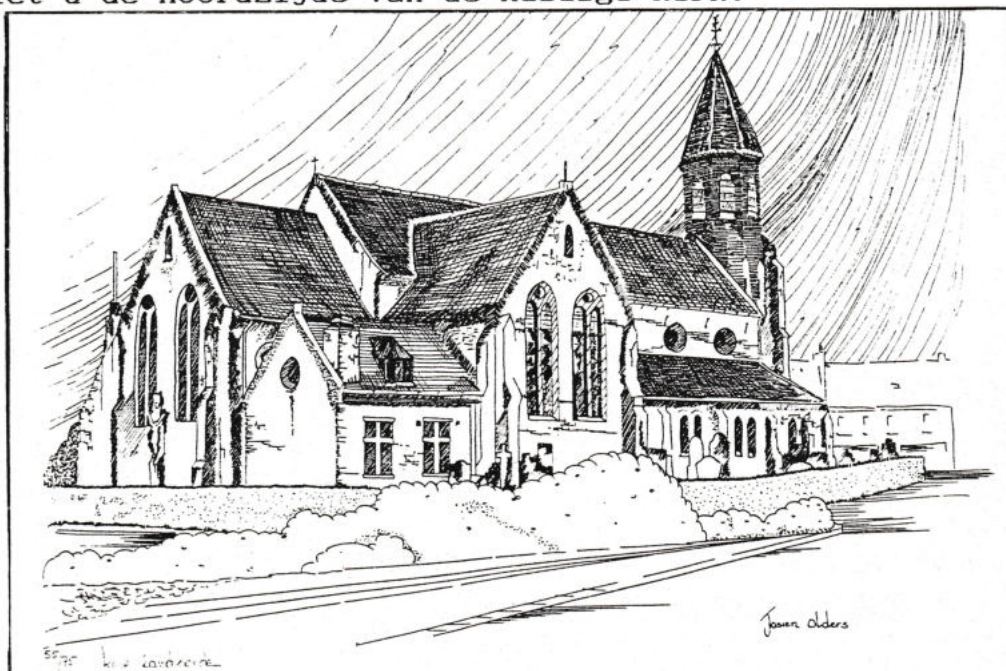
De kerk zou er toen als volgt uitgezien hebben : een middenbeuk en 2 zijbeuken, een transept (= dwarspand van een kerk, rechthoekig de lengteas snijdend) en een koor. De toren met houten klokruimte zou zich op de viering (= vierkante ruimte waar het koor en de middenbeuk in elkaar overgaan) bevonden hebben. Op bladzijde -- 94 - 79 -- ziet u een schets van Willy Meseure : de kerk van Zandvoorde op de kaart van het Brugse Vrije van Pieter Pourbus (1562) en de kerk in 1840.

Van de huidige kerk zijn alleen nog vroeggotisch (zie ontstaan) : de middenbeuk en de vieringspijlers en - bogen. Tijdens de godsdienstoorlogen van de 16de eeuw werd de kerk namelijk erg geteisterd.

Tussen 1630 en 1640 werd de kerk enigszins hersteld : alleen de middenbeuk en een kleine kooruimte werden in gebruik genomen. Een houten torentje boven de ingang verving de voormalige toren op de viering.

Omstreeks het midden van de 19de eeuw was restauratie dringend nodig. Pas in 1895 werd een nieuwe toren tegen de ingang/middenbeuk van de kerk gebouwd. Omdat de kerk te klein werd voor het groeiende aantal parochianen werden tussen 1905 en 1913 uitbreidingswerken uitgevoerd in twee fasen : 1) 2 zijbeuken, 2 armen van de kruisbeuk 2) koor, sakristie en gewelf van de middenbeuk.

Op de pentekening van de lokale kunstenaress Josien Olders ziet u de noordzijde van de huidige kerk.

Op 7 augustus 1902 werd de kerk door de Koninklijke Commissie voor Monumenten op de lijst van de kunstgebouwen 3de klas geplaatst.

Verschillende (gedeeltelijke) grafstenen uit de 16de en 17de eeuw - de oudste op Oostends grondgebied - werden in de buitenzijmuren ingemetseld, o.a. deze van leden van de adellijke familie Woutermans van Gent. Deze "ridders" hadden bevoegdheid over het rechtsgebied dat ook de naam van de watering droeg : 's Heer Woutermans-Ambacht, bestaande uit het verdwenen Sinte-Catharina-ter-Streep, Oostende, Zandvoorde, een deel van Bredene, Oudenburg en Ettelgem. De Heren Woutermans verbleven hier al sedert 1270. Zandvoorde heeft in 1966 officieel als gemeentewapen het wapen van de Woutermans aanvaard : "Goud met een zwarte keper". Het werd aan de brug over de autoweg Oostende-Brussel bevestigd.

In 1991 kreeg de klok van 1900 het gezelschap van een jongere uitvoering, bekostigd door lokale giften. Terzelfdertijd konden 3 nieuwe torenuurwerken geïnstalleerd worden.

Tot 1914 was er enkel een kerkhof aan de zuidkant, vanaf 1922 werd ook de noordzijde in gebruik genomen. De pastorie dateert van 1972-'73 en bevindt zich achter de kerk. Voor 1803 behoorde Zandvoorde tot het dekanaat Oudenburg, van 1803 tot 1971 tot het dekanaat Gistel en sedert de fusie met Oostende in 1971 tot het gelijknamige dekanaat.

Plaatselijk schoolhoofd en kunstenaar Luc Blomme ontwierp op verzoek van pastoor Ryckebusch in 1980 een parochiezegel : OLV met kroon en scepter, in haar linkerhand de parochiekerk. Links onder het wapenschild van 's Heer Woutermansambacht, rechts dat van het oude Vlaanderen. 1185 is het stichtingsjaar van de parochie. De Latijnse tekst "Paroecia Beata Maria Virgo Assumpta" betekent "Parochie van de Heilige Maagd Maria-Ten-Hemel-Opgenomen. Dit zegel werd in 1985 (800 jaar parochie) ook aangebracht boven de ingang van de Fatimakapel.

bronnen :

1. Willy Meseure, 800 jaar parochie Zandvoorde, 1985.
2. Jan B. Dreesen & Gerard Vandamme, Geschiedenis van een parochie : Ste-Catharina...Ste-Godelieve, 1984.

HET EERSTE "OOSTENDS AQUARIUM"

De heer E. SMISSAERT hield er een voordracht over op 17 december 1992 voor de leden en symphatisanten van "De Plate".

De heer N. HOSTYN schreef er een artikel over dat gepubliceerd werd in het tijdschrift "De Plate" van december 1976 :
"Een natte attractie uit 1894 : Lebon's aquarium".

Er wordt over bericht in "Echo d'Ostende", nr. 35 van 3 mei, nr. 38 van 13 mei en nr. 55 van 12 juli 1894.

Het waren de heren LANSZWEERT (amateur-ichtyoloog volgens N. Hostyn, "savant aussi distingué que modeste" volgens Echo d'Ostende) LEBON (fotograaf) en COBBAERT (electro-ingenieur), die het project uitvoerden en erin slaagden om het eerste Oostends aquarium voor het publiek open te stellen op 1 juli 1894.

Het aquarium werd ingericht onder de studio's van fotograaf LEBON in de Van Iseghemlaan.

Daar bevonden zich gewelfde sousterrains die deel uitgemaakt hadden van de versterkingen uit het Hollands tijdperk.

490 m² waren ter beschikking met 25 m gevel in de Van Iseghemlaan en 17 m in de Louisastraat.

Een kiosk werd in de Van Iseghemlaan gebouwd en met het aquarium verbonden door een tunnel voorzien van een brede trap, alles versierd met schelpen, bloemen, schilderijen, enz...

Het eerste jaar werden een dertigtal bakken in gebruik genomen : de helft voor zeevissen, de andere helft voor zoetwatervissen. Het was de bedoeling om in de toekomst nog een reeks bakken te installeren, waarvan enkele met een inhoud van 50 m³ : om de vrienden van ons huidig Noordzee-aquarium te doen watertanden !

Zelfs het stadsbestuur toonde belangstelling en stond een subsidie van 1.000 fr. toe. Deze moest integraal ten goede komen aan vissers die het aquarium hielpen bevoorraden, onder de vorm van premies.

In die tijd werd het toegangsgeld vastgesteld op 50 centimes. De Oostendenaars konden zich een jaarabonnement aanschaffen aan de onwaarschijnlijke prijs van 2,5 frank.

wordt vervolgd

(Verz. A. VAN CAILLIE)

Begin februari werd ik gevraagd om, samen met twee collega's, een groep kinderen uit het Waalse landsgedeelte te gidsen. Het was opnieuw een groep die op zeeklas was aan de kust. Ze kwamen aan per bus en werden voor het Toerismebureau gedropt en ik nam de jongste kinderen voor mijn rekening; d.w.z. 6 à 7 jaar. Die donderdag was het bitter koud, er waaide een snijdende wind.

We begonnen onze tocht die ons eerst naar de Mercator zou leiden, waarna we nog de Appletisetoren zouden bezoeken.

De kinderen waren goed gedresseerd om twee per twee te gaan, zonder elkaars hand los te laten, of van vriendje te verwisselen. Ze werden begeleid door een, duidelijk over haar toeren zijnde, vrouw van rond de 50 en een iets jongere man. Gedurende de volle twee uren heeft ze op de kinderen geschreeuwd terwijl de man slechts één keer iets zei : toen ze aan de Vistrap kwamen hoorde ik hem tegen de vrouw zeggen dat hij er helemaal niet van hield dat ze zo tegen hun hoofd sloeg. Ze waren nochtans lief.

Eentje probeerde toch ietwat buiten de rij te lopen en moest prompt de ganse tijd alleen vooruit lopen. Er was er eentje met zo'n grote, warme kap aan z'n vest, maar ook dat werkte de vrouw op de zenuwen, want ze vond dat het kind helemaal niets zag. De kap werd er afgeknoopt.

De begeleidster had ook een zak met broodoverschot van bij het ontbijt meegenomen om, eens aan de kaai, de meeuwen te voeren. Toen dit sublieme moment was aangebroken, mocht ieder kind afzonderlijk bij haar om een snede brood gaan. Eerst vroeg ze echter aan elk kind of het wel braaf geweest was gedurende het reeds afgelegde traject. Er waren er verschillende die duidelijk niet onder de kwalificatie 'braaf' vielen en die moesten onherroepelijk langs de kant. Je kunt je die gezichtjes wel

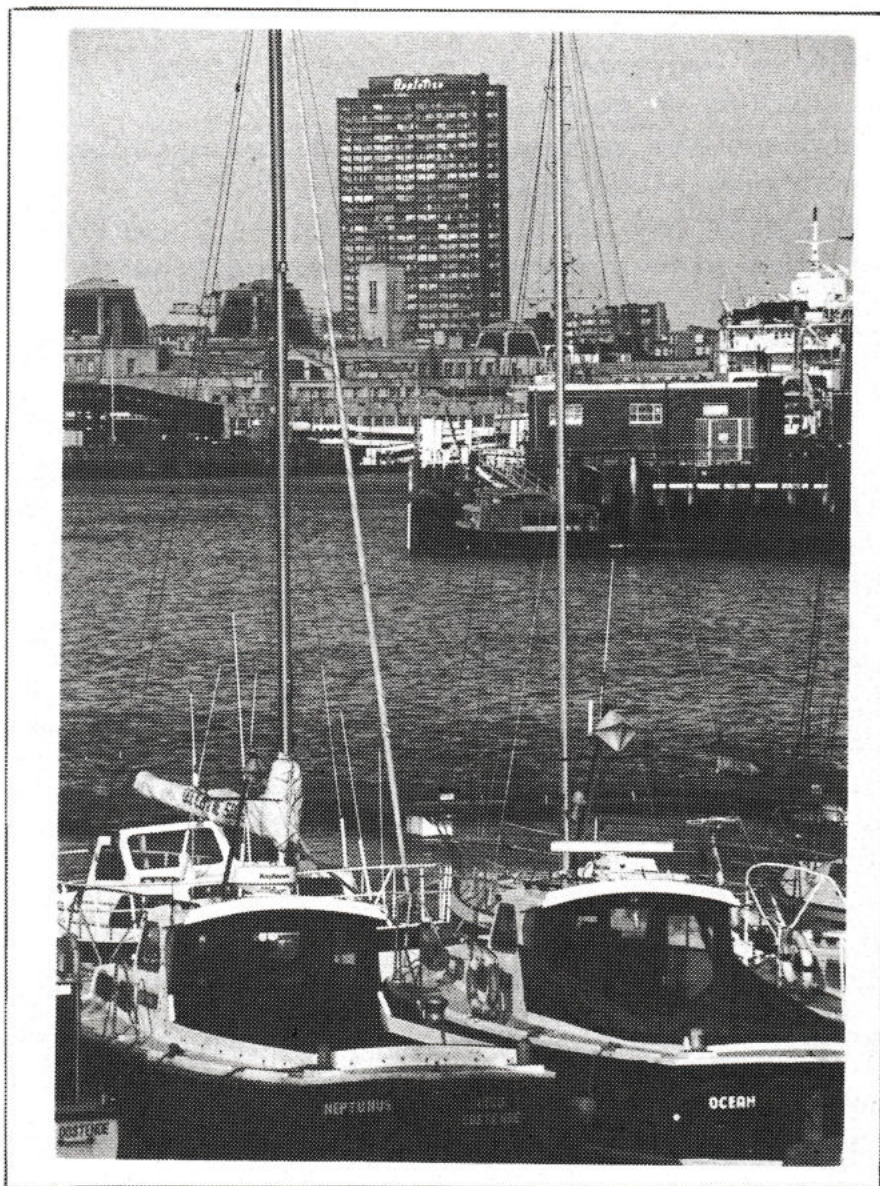
voorstellen, denk ik.

Na twee uur zijn ze terug op de bus gestapt en ik had slechts één gedachte : ik was niet graag in hun plaats geweest.

Op een woensdagmiddag moesten Lucien en ik een groep kinderen opvangen, die met de trein naar de kust kwamen voor een paar dagen zeeklas. Lucien stelde voor de groep in twee te delen. Vooraan stond daar zo'n snotter die maar bleef herhalen dat hij met de meneer mee wilde gaan, omdat meneren altijd meer weten dan mevrouwen !!!!!

La Mer du Nord, petite. presque écrasée. trouble
et pourtant parfois si déchénée.

La Mer Méditerranée. étendue. limpide. d'un bleu profond
et pourtant parfois si perfide.

Le sable jaune-blanc, chaud en brillant se détache aisément
car les vagues d'une transparence inégale,
humidifient constamment le rivage sans égal
le spectacle me laisse sans voix, une fois l'aurore banni
le soleil se détachant de cette masse d'eau.

Lorsque la lune se lève la nuit
des éclats d'argent émergent à la surface de l'eau.
Quand le vent souffle en tornade
en très peu de temps les vagues deviennent indomptables.
On parle de la Grande Bleue mais on oublie
que par endroits elle est aigue-marine, voire tourmaline.
Les petites méduses planent avec grâce dans ce liquide
parfumé de sels
et elles ne s'en distinguent que par la croix rouge ou bleue
tracée sur leurs corps de gel.

Ici, il y a les grandes marées, des étendues de sable fin
qui colle à la peau formant un manteau gris.

Les vagues déferlent sur les brise-lames
et répandent dans l'air une senteur qui transperce l'âme.

Par beau temps la Mer du Nord vire au vert-jade
et quand le soleil brille, on dirait une surface polie.

Serait-ce encore un effet d'optique?

Lorsque le soleil joue à cache-cache derrière les nuages
la mer le séduit par ses nuances : bleu, brun, vert, gris.

Alors que la brume étend son voile humide,
tout devient vague et mélancolique;

ce sentiment, les mouettes l'amplifient
par leurs cris incessants.

La Méditerranée sera un très beau souvenir.
la Mer du Nord, peut-être l'avenir.

Op woensdag 9 februari 1994 stond ik reeds om 13 uur 30 aan het station om de aankomst af te wachten van een tram vanuit Blankenberge. 72 leerlingen van 8/12 jaar uit de Gemeenteschool "Ruiten" uit Waasmunster, samen met vijf begeleiders, stapten om 13 uur 45 uit op het perron. Om 14 u moest een dubbeldekker ons komen opladen voor een busronddrit van Groot-Oostende, waarna de driemaster "Mercator" nog op het programma stond.

Om 14 uur 15 was er nog altijd geen spoor te bekennen van een autocar. De verantwoordelijke van de groep wenkte mij terzijde. "Onderweg hebben wij een dubbeldekker ontmoet, richting Blankenberge. Iets zegt mij dat er een misverstand in het spel is. Ik zal eens in het station de dienst voor toerisme opbellen..." Na een tiental minuten verscheen hij opnieuw met de melding : "Jawel, de chauffeur had zijn opdracht slecht gelezen, en was rechtstreeks naar BLOSO in Blankenberge gereden. Nu is hij op weg naar het tramstation in Oostende !"

Om 14 uur 45 kwam de fameuze dubbeldekker eindelijk aan en werd letterlijk bestormd door de verkleunde kleintjes. In de warme bus kondigde ik meteen aan dat ik de busbegeleider een extra lange tocht zou doen maken als straf voor zijn te laat komen. Dit bericht werd door mijn publiek op luid "Joe !" geroep onthaald.

Eerst reden wij langs de Visserskaai richting Mariakerke, en voorbij de luchthaven tot in Middelkerke.

Daarna langs de Zeedijk terug naar Oostende, en via de Nieuwpoortsesteenweg, Alfons Pieterslaan, Graaf de Smet de Naeyerlaan, Slijkensesteenweg en Dokter Eduard Moreauxlaan tot aan de grens met Bredene.

Voorbij het Godtschalck Zeemanshuis kwam een leerkracht mij vragen even te willen stoppen, opdat de kinderen die beneden in de bus zaten, ook eens vanop de eerste verdieping Oostende wilden bewonderen.

Wij pauzeerden even ter hoogte van het Openluchtcentrum "Duin en Zee". Onmiddellijk werd door een twintigtal jongens post gevat tegen een haag om aan een kleine natuurlijke behoefte te voldoen. Een paar meisjes liepen enkele meters verder, stroopten daar ongeneerd hun broekje naar beneden, en deden een ruime plas. Dit tafereeltje werd voor eeuwig vastgelegd door enkele jongens, die onder grote hilariteit, prompt een fotootje schoten van dit buitenkansje.

Vandaag willen de vrouwtjes op geen enkel gebied meer onderdoen voor mannen.

Blijkbaar bestaan toch nog enkele taboes, want de directeur polste mij of er ergens damestoiletten waren, daar er nog een tiental meisjes in de ergste nood verkeerden...

Ik kreeg een ingeving van de H. Geest. Ik vroeg de chauffeur om met de bus het Openluchtcentrum binnen te rijden tot aan de administratieve gebouwen. De deur waarop "Toiletten" prijkte, was echter op slot. Ik koerste naar het secretariaat en de directeur had vlug begrepen dat het hier werkelijk een geval van "emergency" betrof. Niet alleen de meisjes, maar ook de leerkrachten en ikzelf profiteerden van de situatie.

Maar door al deze perikelen kwamen wij slechts om 16 uur 30 aan op de parkeerplaats aan de Visserijschool John Bauwens.

Daar de groep te talrijk was, stelde ik voor om met één helft de "Mercator" te bezoeken. Ondertussen kon de andere helft nog even wat frisse zeelucht gaan opsnuiven aan het Kursaal, om dan binnen een half uur terug te keren naar de driemaster. Zo gezegd, zo gedaan.

De aangestelde van het opleidingsschip maakte meteen de opmerking dat wij verwacht werden om 15 uur 30, en dat om 17 uur alles dicht ging. Mijn uitleg over een misverstand met de chauffeur en een noodgeval, vond hij maar flauwe grapjes.

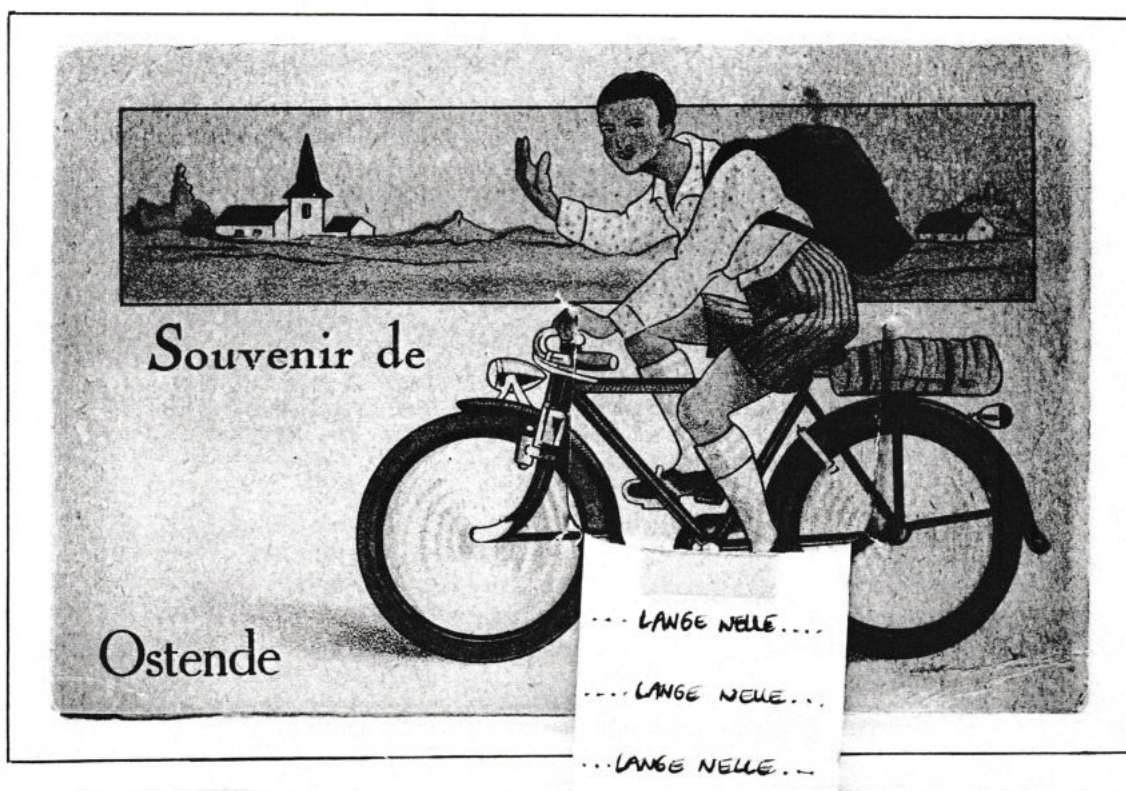
Om 17 uur 10 was de eerste gidsbeurt afgelopen, en ik maakte nog een paar fotootjes van de vrolijke bende. De tweede helft

van ons gezelschap was echter nog niet te bespeuren. De directeur vroeg mij of hij de helft van het toegangsgeld kon terug krijgen. Ik verzekerde hem dat ik in elk geval zou wachten tot de andere groep zou aankomen, en dat ik nog een normale gidsbeurt zou geven.

Om 17 uur 20 bemerkte ik eindelijk de rest van het peloton langs de Vindictivelaan. De onderwijzer wist mij te vertellen dat enkele jongens nog een souvenirtje wilden kopen voor thuis.

Het humeur van de toezichter op de "Mercator" bereikte nu zijn kookpunt maar gezien onze goede betrekkingen, begeleidde hij ons en deed overal de deuren op slot na onze doortocht. Omstreeks 18 uur verlieten wij de loopbrug op een drafje want de tram vertrok om 18 uur 15 aan het station naar Blankenberg.

En de gids ? Die zong, zoals Tom Jones : "Keep on smiling !"

DOOR VANDAAG NOG 400 frank (= gidsenblad + gratis deelname activiteiten) OVER TE SCHRIJVEN op rek.nr. 068 - 2075070 - 73 t.n.m. "Lange Nelle" - Oostende worden kandidaat-leden, effectieve leden!!

** STEDELIJK MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN

DIRK MICHIELS (°1943 Florennes) 30.04.94 - 29.05.94

Kunstschilder, opleiding aan de Kon. Ac. voor Sch. K. en het Hoger Inst. in Antwerpen en Gent, tot 1984 ontwerper en Art Director van publiciteitsbureaus in Brussel en Izegem, docent aan de Stedelijke Kunstacademie Oostende; schilderde tot 1984 magisch-realistische taferelen in een virtuoos-realistische stijl, sedert 1984 neo-express. evoluerend naar totale non-figuratie.

Niet verwarren met de gelijknamige maar jongere zoon van August Michiels!

(uit : N. Hostyn, Beeldend Oostende, 1993, p. 166)

JOH BOOZ 30.04.94 - 29.05.94
Fotograaf Köln

JULIUS COLLEN-TURNER 04.06.94 - 30.08.94

retrospectieve van deze kunstschilder-graficus. Opleiding aan de Academie van Berlijn; portretten, stadsgezichten, landschappen, marines, industriële taferelen, affiches voor de industrie, het theater en de opera; kwam tijdens het interbellum in Oostende wonen.

(uit : N. Hostyn, Beeldend Oostende, 1993, p. 150)

J. Collen-Turner (1881 - 1948) zie verder op de volgende blz. J. Collen : korte biografie en het VTI

ROGIER REMAUT (°1942 Oostende)

Kunstschilder, opleiding aan de Kunstacademies in Oostende (bij Maurice Boel), Brugge en Koksijde; non-figuratief kunstenaar die klassieke schildersmedia combineert met materieschilderkunst.

(uit : N. Hostyn, Beeldend Oostende, 1993, p. 171)

1st WORLD LOGO DESIGN BIENNALE september 1994
op 6 locaties : Thermae Palace Hotel, Venetiaanse Galerijen, Casino-Kursaal, Feestpaleis en SMSKO, PMMK en Media-Center

** MUSEUM ENSORHUIS

DE HUIZEN VAN ENSOR tot 31 mei 1994
foto's en documenten

ENSOR OP FOTO 01.06.94 - 31.05.95
portretfoto's van Ensor uit de museumverzameling

** HEEMMUSEUM "DE PLATE"

"OOSTENDE SCHILDERSGEWIJS" tot 01.06.94

Thematische tentoonstelling met werken van de heer J. Vandewalle, amateur-kunstschilder

JULIUS COLLEN-TURNER en het OOSTENDSE VTI

(uit : Contact jg. 32, nr 5, Pasen 1994)

Generaties leerlingen gebruikten de traphal D1, tevens doorgang naar de Duivenhokstraat, en daar hangt, boven de gymkastjes, een monumentaal werk van ...J. Collen-Turner!

Julius Collen-Turner was een Duitse kunstschilder en graveur, geboren op 20 augustus 1881 in Schievelbein in Pommeren. Op jeugdige leeftijd koos hij het beroep van gymnastiekleraar (vandaar de toenaam "Turner"!).

Nadat hij tijdens het schermen een verwonding opliep, ontdekte hij zijn grote aanleg voor tekenen. Hij studeerde verder aan de Hogeschool voor Beeldende Kunst in Berlijn, waar hij onderricht kreeg van bekende meesters als Hanke, Waldemar Friedrich en Hans Meyer.

Bij het uitbreken van de "Grote Oorlog" werd hij officier aan het Russische front. Na de demobilisatie vestigde hij zich als kunstenaar, portretschilder en graveur in Berlijn.

In 1924 huwde Julius met een "Oostendse", dochter van de kapper van de dochter van keizer Willem II. Die had een kapsalon in "Unter den Linden", de voornaamste straat in Berlijn.

Omwille van de Oostendse afkomst van de moeder van zijn vrouw verbleef het echtpaar geregeld in Oostende...en toen het Nationaal-Socialisme stilaan de bovenhand haalde in Duitsland, diende de kunstschilder een aanvraag in om te verhuizen naar Oostende; Julius Collen had immers Joodse voorouders.

In plaats van industrietaferelen werden de vissers, de zee en de polders zijn geliefkoosde onderwerp. Daar hij Duitser was, werd hij bij de inval van de Duitse troepen op 10 mei 1940, als "staatsgevaarlijke vijand" aangehouden en naar Frankrijk gedeporteerd.

Op dat ogenblik was hij een groot schilderij aan het afwerken in het Vrij Technisch Instituut van Oostende : de uitbeelding van een leergang over een scheepsmotor. De les vond plaats in het motoratelier en de leraar was George Geleleens.

De leerlingen die afgebeeld werden, behoorden tot het 3de jaar Motoren en waren Kamiel Desaever, Charles Paelinck, Willem Ipskamp, Roger Van Parijs, Michel Werbrouck, August Duys, Febric Dedulle, Albert Victoor en André Dumon.

Op het einde van de oorlog keerde hij naar Brugge terug en verhuisde maar in 1948 definitief naar Oostende. In het VTI was een groot gedeelte van zijn meubels bewaard gebleven.

Met veel moed begon hij een Kruisweg te schilderen, maar ondermijnd door de geleden ontberingen overleed hij na een korte ziekte nog in '48, op 67-jarige leeftijd.

* * MUSEUM VOOR MODERNE KUNST (PMMK - Oostende)

JEF VERHEYEN (1932 - 1984) 26.03.94 - 13.06.94
retrospectieve (zie verder)

BENOÎT (van Innis) (°1960) 26.03.94 - 13.06.94
cartoonist (zie verder)

RIK WOUTERS (1882 - 1916) 02.07.94 - 25.09.94
retrospectieve

Hij ontwikkelde zich in zijn korte leven tot één van onze meest belovende kunstenaars.

Aanvankelijk vooral actief als beeldhouwer, begon hij eerst in een intimistisch impressionisme te schilderen, later in een stijl waarin zich zowel vormen als kleuren veel vrijer en suggestiever werden aangewend.

Hij werd de belangrijkste vertegenwoordiger van het zgn. "Brabantse Fauvisme"

Een 150-tal werken, waaronder schilderijen (portretten, figuren, landschappen en stilleven), sculpturen en aquarellen bieden een uniek overzicht van het werk van deze kunstenaar. (uit vouwblad PMMK)

"ART IS LIFE" 02.07.94 - 25.09.94

JEF VERHEYEN

Deze Vlaming (°Itegem 1932 - + Apt, Vacluse 1984) was één van de eerste monochrome schilders van West-Europa. Na experimenten met goud en zilver, bruin en grijs gaat hij in de periode 1956-'57 over op de monochromie in pasteltinten. In 1957 maakte hij zijn eerste witte monochromen.

Verheyen, die in zijn jeugd half blind was geweest, stelde het licht centraal in zijn werk. In een poging het immateriële licht vast te leggen, schilderde hij laag over laag met matlakverf, een techniek verwant aan de placistechniek van de Vlaamse Primitieven. Hij wilde niet met kleur schilderen, maar kleur en licht uitbeelden.

Het denken voor Verheyen is een kleur-denken. Kleur wordt in transparante lagen over het oppervlak uitgestreken. De vroege werken zijn subtiele verschuivingen van één enkele toon (grijs, bruin, blauw,...). In latere werken komt de kleur fel en scherp als een regenboog op de voorgrond. De kleuren vervloeien in elkaar. Met elke nieuwe etappe scheen Verheyen een eindpunt in picturale loutering te hebben gehaald. Steeds bleek het echter de aanzet tot een nieuw begin te betekenen. (mededeling PMMK)

BENOÎT

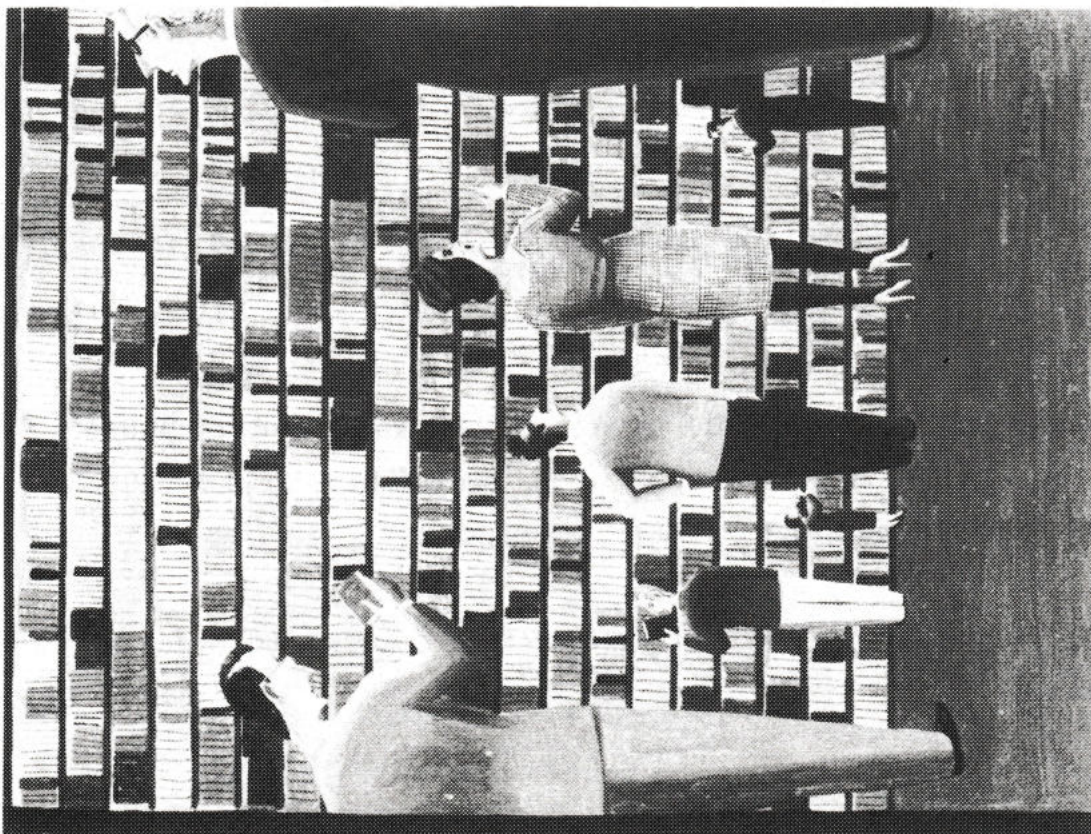
Als eerste in een reeks van exposities over cartoonisten wordt het werk van Benoît van Innis (ontwerper affiche "Modernism in Painting" 1992) getoond.

Benoît van Innis werd in 1960 in Brugge geboren. Hij studeerde schilderkunst bij Dan van Severen in Gent (St.-Lucasinstituut).

Zijn cartoons verschenen in diverse kwaliteitsbladen als "De Volkskrant", "Vrij Nederland", "De Morgen", "Lire", "The New Yorker", enz.

Benoît tekent houderige figuren met uitgestreken gezichten in strenge maatpakken. Gevoelens als beheersing, discretie en distinctie domineren hun leven. De sfeer is gereserveerd en bevreemdend. De personages zijn duidelijk van goeden huize, hun leefruimtes bleven niet verstoken van bourgeoïstrekjes en snobisme. Daarnaast hanteert hij ook het kunstmilieu als belangrijke bron van inspiratie. De landschappen waarin de taferelen zich vaak afspelen, geven een desolate indruk. Getekende en geschilderde cartoons zijn op de expo te zien.

"Ni l'un ni l'autre", 1960 ,olie op doek ,

peinture partagée : J. Verheyen & E. Van Anderlecht

Benoit tekent houten figuren in strenge maatpakken; gevoelens als beheersing, discretie en distinctie domineren hun leven. De sfeer is gereserveerd en bevreemdend.....

PROVINCIALE DAG VAN DE WESTVLAANSE GIDSENKRING vzw

redactie

ook voor alle leden van "Lange Nelle"!!

ZATERDAG 28 MEI 1994

(organisatie afdeling VEURNE)

10 uur   aankomst aan de grensovergang Adinkerke-
                              Bray-Dunes : koffie

voormiddag : wandeling in het Westhoekreservaat in
De Panne o.l.v. een natuurgids
(voor één groep is een kortere wandeling
van één uur voorzien - bij regenweer
wordt een bezoek gebracht aan het
stadhuis + St.-Walburgakerk in Veurne)

13 uur   middagmaal in het gerenommeerde restaurant
"Ermitage du Bois Joli" in Quadypre bij
Bergues (een bus brengt u daarheen!)

Aperitief

Salade Océane (voorgerecht met warme vis
en een glas witte wijn)

Faux Filet Forestier (hoofdschotel met
kalfsvlees en een glas rode wijn)

Dessert : glace - ijs

namiddag :   bezoek aan Bergues (= St.-Winoksbergen) met
                              wandeling op de stadsvesten, daarna
                              koffie en gebak

einde omstreeks 18 uur

bijdrage : 1400 frank alles inbegrepen (behalve verplaatsing
naar Adinkerke!)

Wie graag mee wil en geen vervoer heeft, contacteert ons
secretariaat!

INSCHRIJVEN VIA ONZE KRING DOOR STORTING VAN 1400 FRANK
OP REKENING 068 - 2075070 - 73 VAN "LANGE NELLE" OOSTENDE
MET VERMELDING "PROV. DAG 28 MEI .. PERSONEN"

EN

TELEFONISCH BEVESTIGEN AAN HET SECRETARIAAT VOOR 10 MEI 1994
OP HET NUMMER (059) 26 76 31 .

UITNODIGING

ALGEMENE VERGADERING WESTVLAAMSE GIDSENKRING vzw

Alle leden van de Westvlaamse Gidsenkring vzw worden op zaterdag 4 juni 1994 uitgenodigd op de algemene vergadering die start om 10.30 uur in tearoom LANCELOOT, Westlaan 500 in Roeselare.

De agenda omvat de goedkeuring van de nieuwe statuten, het jaarverslag, het financieel verslag, de verkiezing van de helft van de bestuursleden, nl. mevrouw Halsberghe en de heren Vansuyt, Laleman, Vanneste, Termote,

Derammelaere, Godderis en Loy.

Als niet minstens 2/3 van de stemgerechtigde leden aanwezig is, wordt de vergadering gesloten en start om 11 uur een nieuwe statutaire vergadering die ongeacht het aantal aanwezigen geldig zal kunnen beraadslagen over de voorgestelde statutenwijziging.

OOSTENDSE GIDSENKRING "LANGE NELLE"

Bestuursvergadering (verslag 1993) op 28.01.1994 in Welzijnshuis "De Biekorf". Herenwoning gebouwd in 1907 door de gekende en ijverige Oostendse architect André Daniels (1883-1976) en gerestaureerd o.l.v. de architect Luc Glorieux.

Gezicht op de grote vergaderzaal ("De Galerij"), gedecoreerd door de Oostendse kunstschilder Roland Devolder, met v.l.n.r. genietend voorzitter M. Loy, rook-gebarende (rookvrije ruimte!) secretaris M. Braet, een preusch bestuurslid M. Quaegebeur, een verbazingwekkend bestuurslid R. Werbrouck en een half (op de foto) bestuurslid J. Monteyne.

SPROKKELS

EEN ONGEWOON TYPE

Omer Simoens

Er zijn van die mensen die een onuitwisbare stempel in je geheugen gegrift hebben. Zo'n kerel was Richard. Ik leerde hem kennen toen ik van het 4de leerjaar in 't bosje-schooltje (nu een stoeiweide bij de meiboom), overstapte naar het 5de studiejaar in de Broederschool St.-Gerardus in de Vaartstraat op het Hazegras.

De eerste keer dat ik hem toesprak als "Risten", wenkte hij mij terzijde : "Luister eens, Mèrten!", zei hij. "Mijn naam is Richard, begrepen!" "Jamaar," protesteerde ik zwakjes, "Jij zegt toch ook Mèrten tegen mij, en niet Omer!"

"Dat is niet hetzelfde," orakelde Richard, "Richard is een schone naam, maar O-mer, Pfu!, dat trekt op niets!", gnuifde hij minachtend.

Wij leerden onze eerste Franse woordjes. De broeder wees ons erop dat je bij het woord "fils" de letter "l" niet mocht uitspreken, dus "un fies!". Anderzijds werd "une fille" uitgesproken als "une fieje". Bij Richard was het boter aan de galg. Hij bleef het koppig houden bij "un fiels" en "une fiele"! Hij waarschuwde ons ten andere : "Die broeder moet zelf terug naar school...Hij kan nog niet zeggen wat hij op het bord schrijft!"

Ik herinner mij dat wij eens naast elkaar in de "Lac" zaten te vissen. Plots zag ik Richard met beide handen zijn hengelroede vasthouden, achterover in het gras ploffen, en dan aan de kant in het water duiken. Ik snelde ter hulp. Wat was er gebeurd? Richard had een kanjer van een paling aan de haak geslagen, maar toen hij hem bijna op het droge had gesleurd, was hij eensklaps losgeschoten. Richard had nog tevergeefs gepoogd hem vast te grijpen....Inderdaad! Ik zag hoe een donkere slijkvlek het water in een grote cirkel troebel maakte, en ook dat de vishaak door het enorme gewicht, in plaats van krom, helemaal recht was geplooid.

Richard zat op zijn knieën en weende "veel bittere tranen". "Dat was geen paling, dat was een slang!", snikte hij. "Zo groot was hij!". Hij strekte zijn beide armen uit : één vadem (= +/- 1,8m)! Wat zegt u? Dat is visserslatijn! En het monster van Loch Ness dan? Richard is die schok niet te boven gekomen : nooit zag ik hem nog weer aan de waterkant.

Richard beschikte over een echte koersfiets, en daardoor genoot hij over een ontzaglijk prestige bij zijn kameraden. Zo stelde hij eens voor een demonstratie van zijn kunde te geven op de piste in het bosje. De velodroom verkeerde toen al in een erbarmelijke toestand maar Richard beweerde dat hij er regelmatig op trainde, en elke oneffenheid kende als zijn broekzak. Wij stonden op de berm langs de kant van de grote vijver, en Richard flitste ons telkens voorbij en grijsde ons toe met een superieure knik. Wij moedigden hem luidkeels aan en deze ongeveinsde bewondering moet hem overmoedig gemaakt hebben, want aan de overkant, de tribunezijde, besloot hij te "surplacen". Dus, zoals de echte "pistiers" doen : onbeweeglijk ter plaatse op de trappers blijven staan!

Op dat memorabele moment verscheen plots de oude heer E. op het toneel. Hij was de rechtmatige exploitant van de/het velodroom en bewaakte zijn eigendom als zijn oogappel. Wij zagen hoe Richard met zijn koersfiets naar beneden duikelde en hals over kop in de drassige weide opzij de piste neerplofte. Tot overmaat van ramp bleek zijn voorwiel gekromd, zodat Richard als een jeugdig cyclocrosser weer naar de Meiboom moest draven met zijn fiets op de schouder en op de hielen gezeten door een kijkende heer E.

Op onze vrije donderdagnamiddagen werd wel eens oorlog gevoerd tussen aanpalende stadswijken. Die keer ging het tussen de benden van de Meiboom en het Hazegras. De Meiboomenaars hadden hun kamp opgeslagen nabij de piste aan de kazerne. Wij daagden onze tegenstrevers uit vlak bij hun eigen nest!

Wij zaten met een zestal in een rondje en scherpten nog eens extra onze houten zwaarden en dolken.

Richard had van thuis een reusachtige trommel meegebracht. Hij was boven in een hoge boom geklommen met de trommel aan een koord rond zijn nek gebonden. Vanuit zijn uitkijkpost trommelde hij als een bezetene, terwijl hij onvervaard zijn strijdleus liet weergalmen : "Colombia! Colombia!"

Dit oorverdovend lawaai moet niet alleen onze vijand verwittigd hebben, want daar verscheen één der parkwachters. Wij stoven uiteen als een bende verschrikte mussen, terwijl wij nog naar Richard brulden : "Moustache! Moustache!"

Zo luidde de bijnaam van de wetsdienaar, naar de snor die zijn bovenlip sierde.

Ik verborg mij een eindje verder achter wat struikgewas en wat zag ik? Richard liet zich van boven de boom langs de stam naar beneden glijden, trouw gevolgd door zijn van tak tot tak hotsende en botsende trommel.

Op de begane grond kwam hij terecht in de armen van "Moustache", terwijl zijn trommel nog op zijn eigen kop donderde.

Richard zakte op zijn knieën en smeekte met opgevouwen handen : "Meneertje! 'k Zal het nooit meer doen, Meneertje!"

Later was Richard vreselijk kwaad op ons. Hij verweet ons voor lafaards, omdat wij hem in de steek hadden gelaten....

Na vele jaren ontmoette ik Richard nog eens op de Groentenmarkt.

Ik was alleen, terwijl Richard gedoogde dat een stralende schoonheid hem een arm gaf. Ik groette hem eerbiedig :

"Ha, dag Richard!". Hij herkende mij toch, want hij knikte neerbuigend ; "Merten!"

Een poosje nadien zag ik diezelfde dame nog een paar keer, doch zonder Richard. Nieuwsgierig als ik ben, wilde ik daar het fijne van weten en ik trok mijn stoute schoenen aan :

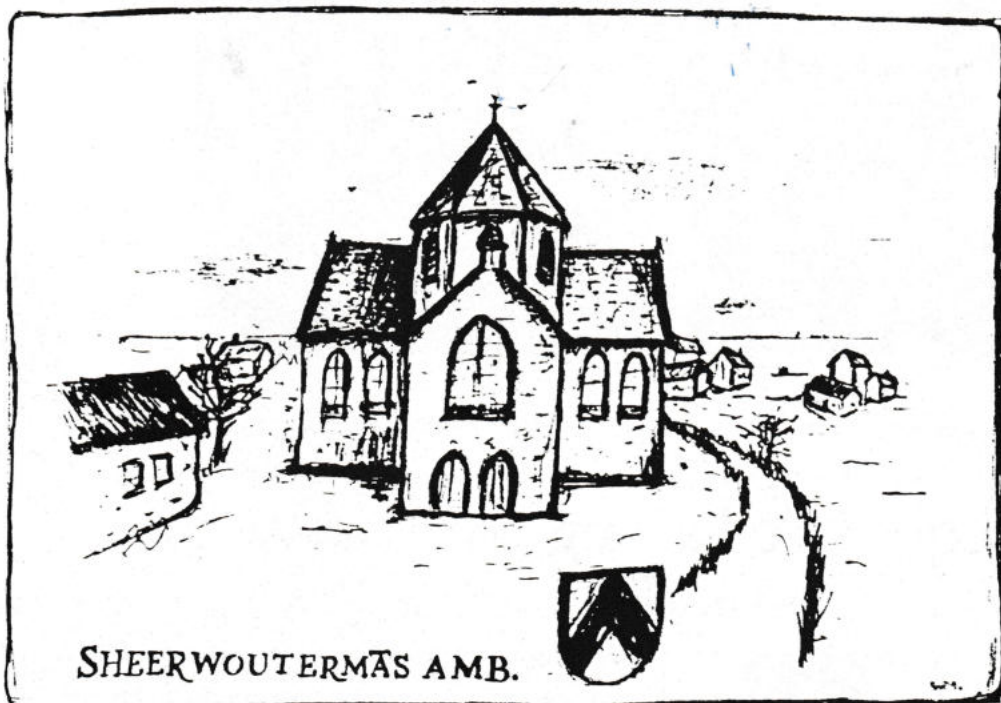
"Pardon, Madame," zei ik, " ik ben een schoolmaat van Richard.

Ik zie hem niet meer. Is er iets met hem gebeurd?"

"Richard?", antwoordde ze verwonderd, "Die is toch dood!"

Meteen trippelde zij uit mijn gezichtsveld en uit mijn leven...

Als zij mij een uppercut op mijn kinnebak had gegeven, ik kon niet meer beduusd en versteend achtergebleven zijn.
Zo'n struise, jonge reus! Hoe was dat mogelijk?
Richard, eeuwige pechvogel, ik zal je nooit vergeten!

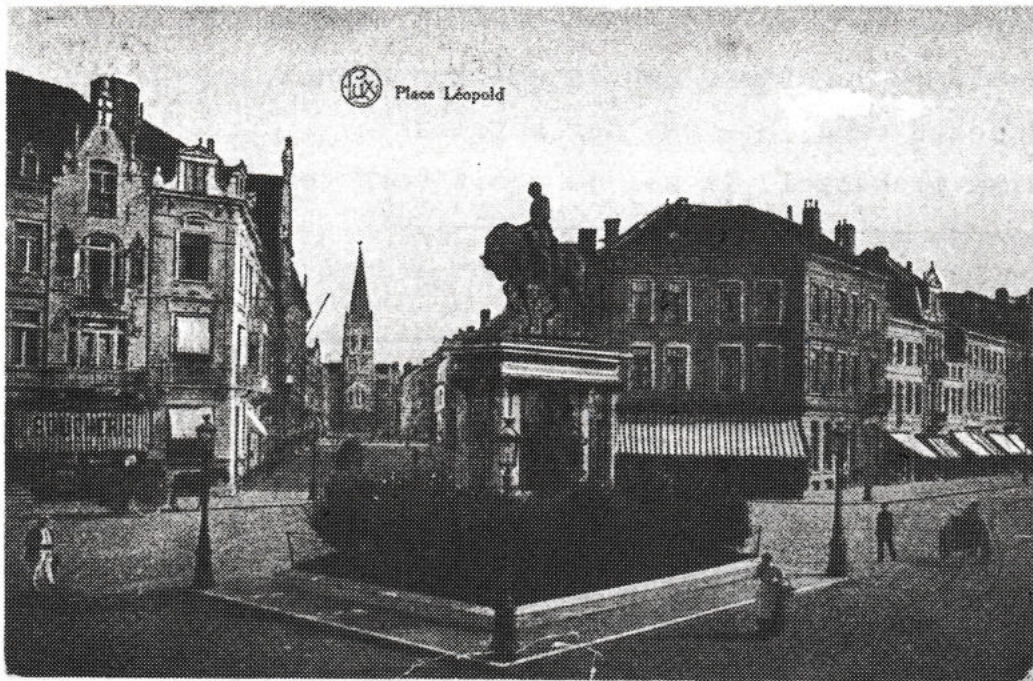

Schets van Willy Meseure : de kerk van Zandvoorde op de kaart van het Brugse Vrije van Pieter Pourbus (1562).
De toren bevindt zich op de viering.

De kerk van Zandvoorde anno 1840 : een houten torentje boven de ingang verving de voormalige toren op de viering.

← "architect" ruitersculptuur Leopold I. Oostende.

Jacques de Lalaing (1858 - 1917)

De elektrische Lichtmast

Op het einde van de negentiende eeuw drong de elektriciteit overal door en werd er een scherpe concurrentiestrijd gestreden, voor wat de verlichting betreft, tussen de gasmaatschappijen en de nieuwkomers, de elektriciteitsproducenten. Zo te zien niet dadelijk een onderwerp voor artistieke beschouwingen. En toch: er ontstonden toen heel wat affiches om het nieuwe wondermiddel aan te prijzen: allerlei voorwerpen – het ene al met meer kunstzin gemaakt dan het andere – hebben met die technische verandering te maken; het schelle licht van de elektriciteit breekt door in de schilderkunst en er worden zelfs heuse monumenten ontworpen (lichtmasten) ter ere van de elektriciteit.

Een zeer spectaculair exemplaar werd onlangs gerestaureerd en heropgericht in een passende laat negentiende-eeuwse omgeving, op het plein voor het stadhuis van Schaarbeek. Die 13 meter hoge bronzen lichtmast is een werk van Jacques de Lalaing (1858-1917), een minder bekend beeldhouwer uit het fin-de-siècle. Het werk heeft een bewegende bestaan gekend die op een onderhoudende manier bescheven wordt in een monografie uitgegeven (in vlekkeloos Nederlands!) door de gemeente Schaarbeek en de Brusselse Intercommunale Watermaatschappij – de elektrische mast is ook als fontein gedacht.

Graaf Jacques de Lalaing mag dan al een minder bekende naam zijn, aan grote opdrachten heeft het hem bij leven niet ontbroken. Van zodra hij beeldhouwer geworden is

Foto: J. Jacobs

– aanvankelijk schilderde hij – kreeg hij bestellingen niet alleen voor portretbustes van militairen en geestelijken (die waarschijnlijk tot de kennissenkring van zijn oude adellijke familie behoorden) maar ook voor talrijke openbare en funeraire monumenten. Veel van zijn beelden staan nog altijd op de plaats waarvoor ze ontworpen werden, zo aan de Ambiorixsquare en de ingang van het Ter Kamerenbos te Brussel, het Albertpark te Antwerpen, het dorpsplein te Pittem (Pater Verbiest), de kerkhoven van Brussel (Evere, met zijn meest indrukwekkende beeldengroep, ter nagedachtenis van de Britse sneuevelden te Waterloo) en Gent.

⊕ RUITERSCULPTUUR LEOPOLD I OOSTENDE

Een van zijn hoofdwerken, de monumentale bronzen deuren die hij ontworpen had voor het Brusselse Justitiepaleis werden in 1916 door de Duitsers omgesmolten „tot kanonnen”. Een jaar later stierf hij.

In 1887 exposeerde hij in het Brusselse salon een ontwerp in gips van wat de lichtmast zou worden, het voetstuk met enkele vechtende dieren (een gevecht tussen tijgers en slagen) rond een boomstam, een wervelende onrustige compositie die dadelijk grote indruk maakte. De treffende, realistische en dynamische notering van al dat dierengeweld was geen toeval. Een jaar daarvoor had de Lalaing, samen met zijn leermeester Thomas Vinçotte, een tijger gekocht om die van nabij te kunnen bestuderen. De installatie van het dier in een grote kooi in zijn herenhuis aan de Hertogstraat bracht mee dat de buren zich bewapenden.

Aanvankelijk was het de bedoeling de lichtmast, in brons, een plaats te geven op de Ambiorixsquare, maar de hoge kosten voor de aanleg van een fontein en voor het onderhoud (het vervangen van de koolstaven in de booglampen – er waren nog geen gloeilampen) maakten dat onmogelijk. In 1913 werd het werk, in brons, geëxposeerd op de Gentse Wereldtentoonstelling. Verschillende gemeenten nemen dan een optie voor een exemplaar, maar de Eerste Wereldoorlog maakt dat ongedaan. In 1926 schenkt de familie het werk aan de gemeente Schaarbeek die het opstelt op een kruispunt, tot het wegens bouwwerken in 1950 in een gemeentelijke loods verdwijnt (en verkom-

ert). Dank zij de inbreng van de Brusselse Intercommunale Watermaatschappij kan het werk (de hoogste bronzen sculptuur in België?) heropgericht worden. Restauratie (er ontbraken al een paar stukken zodat de mast nu een paar meter korter is dan vroeger) en rekonstruktie werden begeleid door een beeldhouwer, Hubert Verbruggen.

Deze sierlijke en imposante sculptuur is zeker een grote verrijking van het openbaar artistiek patrimonium in Brussel en vestigt de aandacht opnieuw op een interessant kunstenaar, wiens werk niet in een formule of mode te vangen is. Zijn mast is bijna een symbool voor een tijd waarin men misschien meer dan ooit vertrouwen had in de weldaden van de technische vooruitgang. Dat verklaart misschien ook hoe het komt dat dit buitengewone monument voor de vooruitgang het werk van de eerder traditionalistisch ingestelde (en misschien wat excentrieke) de Lalaing is. Als dierensculptuur is het een van de meest stoutmoedige en dramatische werken die ooit in België ontstonden.

Joost DE GEEST

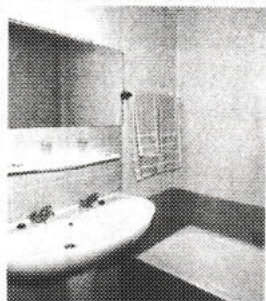
N. Verbruggen, H. Lettens, R. Kerremans, Jacques de Lalaing, de elektrische lichtmast, 133 blz., ca. 50 ill. Uitgave Gemeente Schaarbeek.

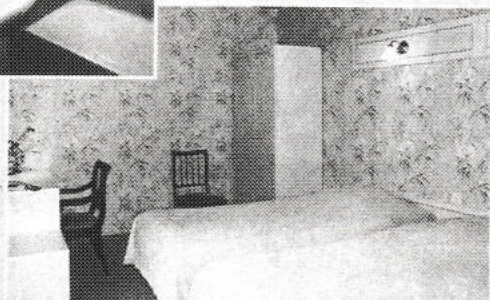
De pen van de kenner

DE UITGAVE - HET NIEUWBLAD 1994

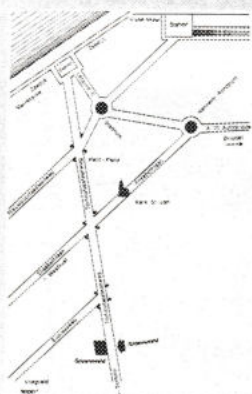
UIT SYMPATHIE

De moderne hotelkamers zijn van alle comfort voorzien:
Badkamer met toilet, huistelefoon en individuele verwarming. De televisie is op aanvraag.
Alle voorzieningen, de gastvrijheid en persoonlijke aandacht zullen uw verblijf zeker doen slagen.

Die modernen Hotelzimmer sind mit allem Komfort ausgestattet: Badezimmer mit Toilette, Haustelefon und individuelle Heizung. Ein Fernsehgerät ist auf Wunsch erhältlich.

Alle Anlagen, die Gastfreundlichkeit und persönliche Beachtung werden Ihren Verbleib gewiss gelingen lassen.

**Hotel
Restaurant
Feestzaal
«Groeneveld»**

Torhoutsesteenweg 655

Oostende

Tel.(059) 3 of

80 86 51

Fam. Panckoucke-Deruytter

**HOTEL-RESTAURANT
Feestzaal
«GROENEVELD»**

OOSTENDE

Van Leer's Fotodr

Aan de rand van Oostende, waar U de drukte van de stad achter U heeft gelaten, ligt:

**Hotel-Restaurant-Feestzaal
«Groeneveld»,**

eenvoudig bereikbaar en voorzien van ruim voldoende parkeergelegenheid.

In Oostende en omgeving wordt de keuken van **Hotel-Restaurant-Feestzaal «Groeneveld»** ten zeerste gewaardeerd. De patroon, die zelf achter het fornuis staat draagt er zorg voor dat uitsluitend de beste en verse produkten worden gebruikt. Alles op een creatieve en fantasievolle wijze gepresenteerd. Tijdens uw verblijf hoeven de kinderen zich zeker niet te vervelen, onze tuin is voorzien van een leuk speelplein.

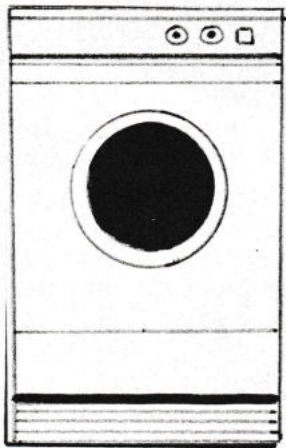

Hotel - Restaurant

LUSITANIA

De Hr Tony Maeyaert
Visserskaai 35
8400 OOSTENDE

Uit sympathie

GLORIA

WASAUTOMATEN - KOELKASTEN
DROOGAUTOMATEN - AFWASMACHINES

Gistelsesteenweg 29
Torhoutsesteenweg 406

OOSTENDE

 059 / 70 52 74

fotocopiehuis DESNERCK D.

Torhoutsesteenweg 196, 8400 OOSTENDE
Tel. 059 / 50.31.46

FOTOCOPIES AAN DE
GOEDKOOPSTE PRIJZEN

SPECIAAL ELECTROZAAK MET DIENST NA VERKOOP

Torhoutsesteenweg 171 / 173 - 8400 Oostende

Tel. (059) 70 41 19

Fax (059) 80 63 85

BTW. 416.811.869

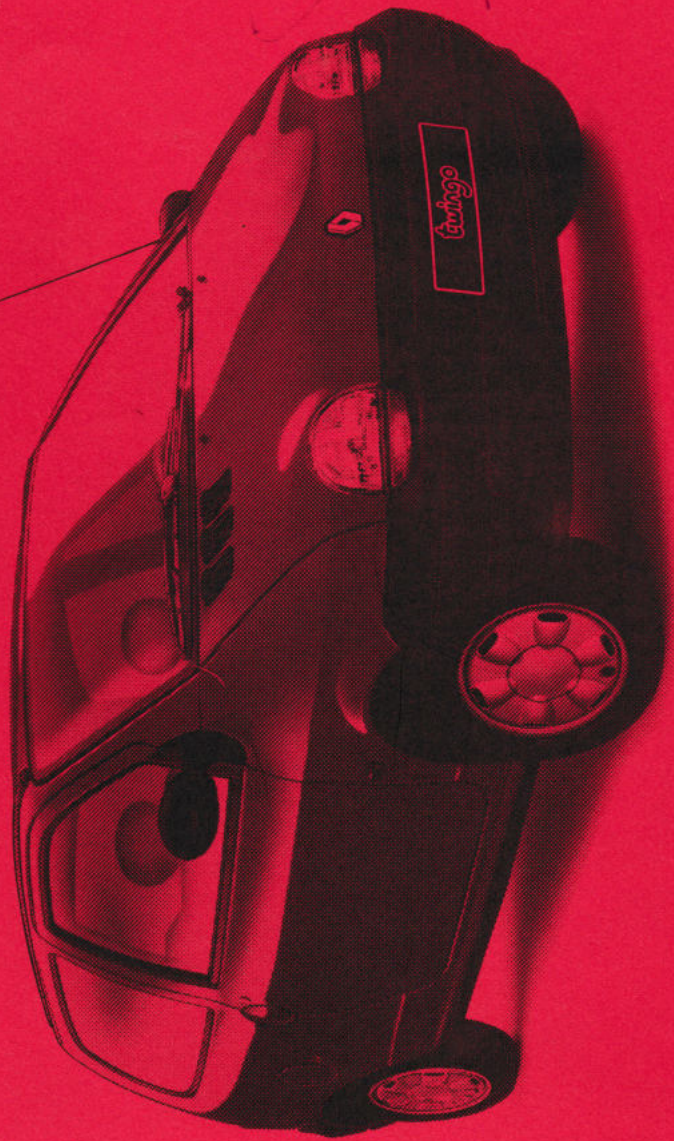
B.V.B.A.

STEVEN COMFORT

TWINGO STAAT KLAAR VOOR EEN PROEFRIJT!
KOM EENS KIJKEN NAAR EEN NIEUW
IDEE VAN AUTO.

PEBLICIS.FCB 8214

TWINGO. WAT EEN LEVEN JE DAARMEE KUNT BELEVEN.

N.V. AUTOBEDRIJF VERMEIRE

Torhoutsesteenweg 693
B - 8400 OOSTENDE

☎ 059 / 70 51 47

B.T.W. 407.127.014 FAX: 059/80 83 06